

**Prognoza oddziaływania
na środowisko
projektu
Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Pionki
na lata 2017 - 2020
z perspektywą do roku 2024**

Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA I CEL PROGNOZY	4
1.2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI GŁÓWNYCH CELÓW PROGRAMU	5
1.2.1. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIONKI NA LATA 2017 – 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024.....	5
2. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
3. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY PIONKI	7
3.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY PIONKI.....	7
3.2. GLEBY	8
3.3. WODY PODZIEMNE	8
3.4. WODY POWIERZCHNIOWE.....	8
3.5. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	9
3.6. ZASOBY PRZYRODNICZE I LASY	9
3.6.1. KOZIENICKI PARK KRAJOBRAZOWY IM. PROFESORA RYSZARDA ZARĘBY WRAZ Z OTULINĄ	10
3.6.2 OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW NATURA 2000 - OSTOJA KOZIENICKA (KOD OBSZARU PLB140013)	11
3.6.3. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK - PUSZCZA KOZIENICKA (KOD OBSZARU PLH 140035)	12
3.6.4 REZERWATY PRZYRODY	13
3.6.5 UŻYTKI EKOLOGICZNE	15
3.6.6. POMNIKI PRZYRODY.....	16
3.6.7. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	24
3.7. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	25
3.8. HAŁAS I PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	26
3.9. GOSPODARKA ODPADAMI	27
4. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY PIONKI ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU POŚ DLA GMINY PIONKI.....	27
4.1. DEGRADACJA GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI	27
4.2. ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH.....	27
4.2.1. WODY POWIERZCHNIOWE.....	27
4.2.2. ZAGROŻENIE POWODZIĄ.....	28
4.2.3. WODY PODZIEMNE	28
4.3. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	28
4.4. ZASOBY PRZYRODNICZE	29
4.5. HAŁAS	30
4.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	31
4.7. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	31
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA UZNANE ZA PRIORYTETOWE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM ORAZ ZAKRES I SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA W POŚ - IDENTYFIKACJA, ANALIZA I OCENA.....	32
6. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	35
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	36

8. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ SŁUŻĄCYCH ZAPOBIEGANIU, OGRANICZANIU LUB KOMPENSACJI PRZYRODNICZEJ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ PROJEKTU POŚ DLA GMINY PIONKI.....	52
9. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROJEKCIE POŚ DLA GMINY PIONKI.....	53
10. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU POŚ.....	54
11. NIEDOSTATKI I BRAKI MATERIAŁÓW UTRUDNIAJĄCE OCENĘ SZKODLIWEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ...	54
12. METODY WYKORZYSTANE PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY.....	54
13. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU POŚ.....	55
14. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	55
15. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	55
16. SPIS MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH.....	58
17. SPIS TABEL.....	59
18. SPIS RYSUNKÓW	59

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna i cel Prognozy

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki na lata 2017 - 2020 z perspektywą do roku 2024” jest art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.). Artykuł ten zobowiązuje organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to ze stosowaniem w prawodawstwie polskim postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

W związku z powyższym do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki – Wójt Gminy Pionki, na podstawie zapisu art. 51 ust. 1 w/w ustawy, został zobowiązany do sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego opracowania. Niniejszy obowiązek został wykazany także przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie przy piśmie z dnia 6 marca 2017 r. znak WOOŚ-I.411.101.2017.JD oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przy piśmie z dnia 14 lutego 2017 r. znak ZNS.9022.317.2017.AW.

Zawartość niniejszej Prognozy wynika z art. 51 wspomnianej ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska dla Gminy Pionki powinna zawierać ;

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- e) nazwisko osoby lub osób sporządzających prognozę.

2. Określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na zdrowie, ludzi, wodę i powietrze.

Należy uwzględnić zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. Przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- b) wpływ założeń i planowanych przedsięwzięć uwzględnionych w przedmiotowym projekcie dokumentu na wszystkie formy ochrony przyrody chronione z mocy ustawy z dnia 16

kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.), a w szczególności na:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - Ostoja Kozienicka PLB140013
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk - Puszcza Kozienicka PLH 14035
- na cele ochrony rezerwatów przyrody „Pionki”, „Źródło Królewskie”, „Brzeźniczka”, „Brzeźniczka”, „Ciszek”, „Pionki”, „Ponty”, „Załamanek”, „Ługi Helenowskie”, „Ponty – Dęby”, „Źródło Królewskie”, „Leniwa”, „Okólny Ług”.
- przyrodę Kozienickiego Parku Krajobrazowego im. Profesora Ryszarda Zaręby wraz z otuliną
- pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne.

4. informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

1.2. Informacje o zawartości głównych celów programu

Projekt Programu Ochrony Środowiska zawiera następujące zagadnienia:

- omówienie aktualnego stanu prawnego,
- charakterystykę obszaru gminy (położenie geograficzne, sytuacja demograficzna, sytuacja gospodarcza, warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne, warunki przyrodniczo-krajobrazowe),
- diagnozę aktualnego stanu środowiska,
- cele kierunku działań i zadania w zakresie ochrony środowiska uznane za priorytetowe,
- prognozowane zmiany stanu środowiska,
- działania zmierzające do poprawy stanu środowiska,
- zadania strategiczne, w tym harmonogram realizacji planowanych przedsięwzięć,
- wnioski z prognozy oddziaływania projektu programu na środowisko,
- sposób monitoringu i oceny wdrażania programu.

1.2.1. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki opracowany jest zgodnie z obowiązującym w czasie tworzenia Programu art. 14 i 17 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska i określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- kierunki działań,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Analiza stanu środowiska na terenie Gminy Pionki została przeprowadzona w oparciu o informacje:

- Mazowieckiego Urzędu Marszałkowskiego w Warszawie
- Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Kielcach
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki”, będący trzecią edycją dokumentu programowego określającego zadania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami na terenie Gminy Pionki, należy postrzegać, jako potrzebę dopasowania celów, priorytetów i kierunków działań do obecnego stanu środowiska i wymagań wynikających z nowych przepisów ochrony środowiska UE oraz aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy i planów rozwojowych w tym zakresie.

2. Powiązanie projektów z innymi dokumentami

Prognozę oddziaływania projektu POŚ dla Gminy Pionki wykonano z wykorzystaniem następujących materiałów sporządzonych na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym:

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 – Ministerstwo Środowiska, 2016 r.
- Natura 2000 – Europejska sieć ekologiczna - Ministerstwo Środowiska, 2002 r.
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku
- Polityka Leśna Państwa. 1997
- Program zwiększania lesistości dla województwa Mazowieckiego do roku 2020.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014 - 2020
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 (aktualizacja).
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.
- **Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 roku.**
- projekt Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2016-2021 z uwzględnieniem perspektywy 2022-2027.
- Programu ochrony środowiska powiatu radomskiego. 2003
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 (aktualizacja). Warszawa. 2013
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2020 roku
- Strategia Rozwoju Gminy Pionki na lata 2007 – 2020.

Celami realizacji programu ochrony środowiska poprawa stanu i ochrona środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska w gminie.

Ponadto kontynuowane będzie umieszczanie w aktach prawa miejscowego zapisów mających na celu ochronę środowiska. Przykładem takich dokumentów jest : Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pionki w którym określono ochronę środowiska poprzez :

- ochronę zagrożonych wyginieciem gatunków roślin i zwierząt,
- ochroną siedlisk przyrodniczych.

W związku z wyznaczeniem na obszarze Gminy Pionki obszarów: Natura 2000 „Ostoja Kozienicka” (kod obszaru PLB 140013), Natura 2000 „Puszcza Kozienicka” (kod obszaru PLH 140035) oraz w związku z objęciem obszarów Gminy Kozienickim Parkiem Krajobrazowym (KPK) z licznymi rezerwatami oraz Otulina KPK, należy przyjąć, że cele publiczne, inwestycje celu publicznego związane z ochroną środowiska będą występować na obszarze Gminy Pionki na w/w obszarach objętych ochroną przyrody.

3. Analiza stanu środowiska na terenie Gminy Pionki

3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Pionki

Gmina Pionki zlokalizowana jest w północno - zachodniej części województwa mazowieckiego, we wschodniej części powiatu radomskiego. Graniczy z innymi jednostkami administracyjnymi powiatu radomskiego takimi jak: gminy Jedlnia - Letnisko, Jastrzębia, Gózd, a także z wydzielonym administracyjnie miastem Pionki wraz z gminami powiatu kozienickiego: gminą Garbatka Letnisko, Kozienice, Głowaczów i gminami powiatu zwoleńskiego: gminą Zwoleń i Policzna.

Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Pionki jest Gminą o charakterze rolniczym oraz mieszkaniowym. Bardzo istotne są również funkcje Gminy związane z jej zasobami przyrodniczymi Kozienickim Parkiem Krajobrazowym oraz Otuliną Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Są to funkcje związane przede wszystkim z ochroną zasobów przyrodniczych, rekreacyjno – wypoczynkowe (mieszkaniowo – letniskowe), rekreacyjno – sportowe (rekreacji czynnej) i turystyczne.

Funkcjonowanie i rozwój tych funkcji winno podlegać ograniczeniom wynikającym z objęcia całości Gminy Pionki obszarami chronionymi – formami prawnej ochrony środowiska przyrodniczego. Funkcje produkcyjne są i będą realizowane na obszarze Gminy w oparciu o niewielkie zakłady produkcyjne i usługowe, zlokalizowane w pobliżu Miasta Pionki oraz przetwórstwo drzewne zlokalizowane w północno-zachodniej części Gminy. Funkcje produkcyjne należy jednak uznać za marginalne na obszarze Gminy Pionki.

Strukturę funkcjonalno – przestrzenną Gminy Pionki tworzą jednostki osadnicze w zasadzie otoczone Kozienickim Parkiem Krajobrazowym (oprócz rejonu południowo-zachodniego oraz wschodniego). Całość Gminy znajduje się w Kozienickim Parku Krajobrazowym lub jego Otulinie.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna jednostek osadniczych na obszarze Gminy ukształtowała się i będzie dalej rozwijać na bazie już istniejących wsi, bez jej generalnych zmian. Najdynamiczniej rozwijają się i planowane są do rozwoju tereny nieleśne przylegające do Miasta Pionki. Rozwijająca się sieć osadnicza korzystać będzie z już ukształtowanego układu powiązań komunikacyjnych.

W strukturze funkcjonalno – przestrzennej kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pionki istotnym elementem jej kształtowania są obszary wyłączone z urbanizacji – tereny leśne, tereny rolne oraz tereny zieleni naturalnej pełniące istotną rolę w ekosystemie Gminy.

W skład gminy wchodzi 37 miejscowości w 31 sołectwach. Położenie gminy Pionki określają współrzędne geograficzne długość 21°27'E szerokość 51°29'N.

Tabela 1. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Pionki

Nazwa	powierzchnia ogółem	użytki rolne razem	użytki rolne - grunty orne	użytki rolne - sady	użytki rolne - łąki trwałe	użytki rolne - pastwiska trwałe	użytki rolne - grunty rolne zabudowane	użytki rolne - grunty pod stawami	użytki rolne - grunty pod rowami	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	tereny inne i nieużytki
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
Pionki	22 973	6 429	4 613	46	803	520	400	9	38	15 710	559

Największy udział 68 % w użytkowaniu gruntów na terenie gminy przypada na grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Grunty orne zajmują powierzchnię, która stanowi 71,75. %, natomiast najmniejszy przypada na - tereny grunty pod stawami – 0,13 %.

3.2. Gleby

W strukturze przydatności rolniczej największy udział mają kompleksy najslabsze – żytni słaby, bardzo słaby oraz pastewny słaby. Około 30 % powierzchni gruntów ornyc zajmują gleby średniej jakości kompleksów – pastewnego mocnego i żytniego dobrego. Gleby te sprzyjają uprawie roślin o średnich wymaganiach glebowych (jęczmień, motylkowe, strączkowe, warzywa, jagodowe). Użytki zielone natomiast zajmują gleby średniej i słabej jakości. Zagrożenie erozją gleb jest niewielkie, pojawia się ono w strefach krawędziowych dolin i obniżeń morfologicznych.

3.3. Wody podziemne

Na terenie całej gminy poziom wodonośny występujący w utworach kredy, stanowi Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 405 – Niecka Radomska (Cr₃).

Poziom wodonośny górnokredowy posiada charakter użytkowy na terenie całej gminy. Związany on jest z wapieniami i marglami. Zwierciadło wody występuje najczęściej na głębokości 15-50 m, miejscami na głębokości 50-100 m i występuje pod ciśnieniem hydrostatycznym, lokalnie następuje samowypływ. Wydajności potencjalne studni wierconych są zróżnicowane i najczęściej wynoszą 30-70 m³/h i 70-120 m³/h, lokalnie ponad 120 m³/h. Poziom ten jest izolowany od powierzchni terenu przez utwory czwartorzędowe i miejscami trzeciorzędowe. Jakość wody podziemnej w większości badanych studniach wierconych wykazuje podwyższoną zawartość żelaza i manganu wymagającą prostego uzdatniania. Na terenie gminy poziom ten należy do GZWP 405 Niecka Radomska o charakterze szczelinowo-krasowym.

Czwartorzędowe piętro wodonośne tworzą poziomy podglinowe, międzyglinowe i poziomy dolin rzecznych. Poziomy te występują na całym terenie gminy. Lokalnie poziom ten znajduje się w łączności hydraulicznej z niżej występującym poziomem kredowym. Zwierciadło wody jest przeważnie swobodne i występuje na głębokości kilku metrów. Wydajności potencjalne studni wierconych są bardzo zróżnicowane i zmieniają się w szerokim przedziale 10-120 m³/h. Poziom ten jest słabo izolowany od powierzchni terenu, w związku z tym narażony jest na zanieczyszczenia.

3.4. Wody powierzchniowe

Główną rzeką gminy jest Zagożdżonka, będąca lewobrzeżnym dopływem Wisły (dł. w granicy gminy ok. 18 km) oraz Leniwa (dł. w gminie ok. 13 km) – prawobrzeżny dopływ Radomki. Pozostałe rzeki gminy to: Brzeźniczka i Mireńka (dopływy Zagożdżonki) oraz Ostrowica i Narutówka (dopływy Leniwej).

Rzeki gminy posiadają naturalny układ hydrologiczny i wykazują w ciągu roku wahania stanu wód powodowane zmiennością zasilania. Wysokie stany wód towarzyszą wezbraniom wiosennym (roztopy) i letnim, a niskie stany występują w czerwcu, na początku lipca oraz jesienią.

Na terenie gminy Pionki brak jest większych zbiorników zaporowych, istnieją natomiast liczne stawy i niewielkie oczka wodne pochodzenia naturalnego i sztucznego. Zbiorniki wód powierzchniowych związane są głównie z dolinami rzeczными, w których zostały utworzone sztucznie. Należą do nich stawy w rejonie Jedlni, w dolinie Leniwej oraz niewielkie zbiorniki

w rejonie Janusznia. Sztucznymi zbiornikami są także oczka wodne na terenie rezerwatu Ługi Helenowskie w południowej części gminy. Powstały one obok oczek pochodzenia naturalnego na skutek wyeksploatowania w latach 40-tych wyrobisk torfu, należących do złoża Miodne-Męciszów. Pozostałe zbiorniki w tym rejonie mają charakter naturalny i są związane z występowaniem mokradła torfowiskowych. Należy do nich Staw Jagodny o powierzchni 20 hektarów.

3.5. Powietrze atmosferyczne

Duży udział w zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego zwłaszcza w obrębie zwartej, istniejącej zabudowy ma spalanie węgla, emitowane głównie z palenisk domowych.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Pionki są:

- procesy technologiczne i procesy energetycznego spalania paliw (na terenie gminy funkcjonują kotłownie komunalne),
- emisja komunikacyjna (ze względu na natężenie ruchu pojazdy przemieszczające się drogi wojewódzkie nr 691, 737 i 787 oraz drogami powiatowymi i gminnymi są podstawowym źródłem zanieczyszczenia powietrza), stwarza zagrożenie w pobliżu dróg o znacznym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają też jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze,
- emisja niska (indywidualne gospodarstwa domowe ogrzewane są poprzez własne kotłownie węglowe lub piece), duży wpływ na stan czystości powietrza ma emisja niska, która pochodzi z lokalnych kotłowni, palenisk indywidualnych oraz środków transportu. Lokalne systemy grzewcze i piece domowe praktycznie nie posiadają jakichkolwiek urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową (związaną z okresem grzewczym).

Tabela 2. Wykaz obiektów mogących pogorszyć stan środowiska na terenie gminy Pionki

Rodzaj obiektu	Ilość	Lokalizacja
Droga wojewódzka	3	Nr 691, 737 i 787
Oczyszczalnia ścieków „Jedlnia”	1	Kieszek
Stacja paliw płynnych i gazowych	1	Kolonka
Kotłownia	1	Publiczna Szkoła Podstawowa w Augustowie

Źródło: UG Pionki

3.6. Zasoby przyrodnicze i lasy

Lasy w gminie zajmują powierzchnię 14 737,67 ha, co stanowi 64 % powierzchni ogólnej. Grunty leśne publiczne zajmują mniejszą powierzchnię 1 274,90 ha, a prywatne większą 1274,90 ha¹.

Obszar gminy położony jest w VI Krainie Małopolskiej, 3 Dzielnicy - Radomsko - Iłżeckiej, mezoregionie Równiny Radomsko – Kozienickiej².

Z kompleksu leśnego, w większości państwowego, wyodrębniono Puszcę Kozienicką, w znacznej części leżącą w granicach gminy. Z nią związane są tereny objęte ochroną prawną tj. Kozienicki Park Krajobrazowy wraz z otuliną i rezerwaty przyrody.

Na terenie gminy występują lasy szczególnie chronione :

¹ GUS 2015

² Strategiczna ocena oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary natura 2000. 2011

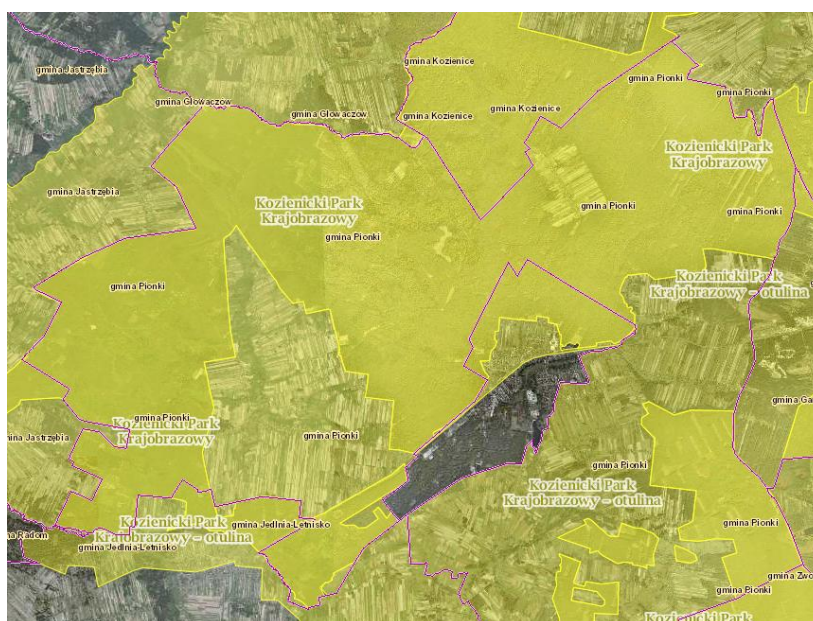
- lasy wodochronne w strefach źródliskowych oraz dolinach rzek,
- lasy nasienne występujące w północnej części gminy odznaczające się największą wartością hodowlaną,
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, szczególnie objęte ochroną rezerwatową oraz lasy stanowiące ostoje dla zwierząt³.

3.6.1. Kozienicki Park Krajobrazowy im. Profesora Ryszarda Zaręby wraz z otuliną

Kozienicki Park Krajobrazowy (KPK) utworzony w 1983 roku jest jedynym parkiem krajobrazowym w subregionie radomskim. Obejmuje obszar naturalnych lasów Puszczy Kozienickiej, z jaworem i bukiem, oraz występującymi przy północnej granicy zasięgów jodły. Jest pokryty licznymi rezerwatami, użytkami ekologicznymi i pomnikami przyrody.

Powierzchnia Parku w gminie Pionki wynosi 14 758,20 ha. KPK na obszarze Gminy obejmuje grunty wsi Augustów, Krasnej Dąbrowy, wsi Kieszek, leżące wśród Lasów Państwowych.

Otulina Kozienickiego Parku Krajobrazowego, obejmuje zachodnią część gminy Pionki wraz z nie zalesionymi okolicami Jedlni Kościelnej oraz część północno-wschodnią gminy. Granica otuliny KPK biegnie wzdłuż południowej granicy pasma komunikacyjnego drogowo-kolejowego dzielącego miasto i gminę Pionki na część północną i południową.

Rysunek 1. Występowanie Kozienickiego Parku Krajobrazowego im. Profesora Ryszarda Zaręby wraz z otuliną na terenie gminy Pionki⁴

Park wraz z otuliną zlokalizowany jest na terenie gmin w powiecie kozienickim: Garbatka Letnisko, Głowaczów, Sieciechów oraz gminy i gminy Kozienice; gmin w powiecie radomskim: Gózd, Jastrzębia, Jedlnia Letnisko, Pionki, gminy Pionki; gmin w powiecie zwoleńskim: Policzna oraz gminy i gminy Zwoleń. Kozienicki Park Krajobrazowy na obszarze Gminy obejmuje grunty wsi Augustów, Krasnej Dąbrowy, wsi Kieszek, leżące wśród Lasów Państwowych.

³ <http://www.infor.pl/akt-prawny/U73.2016.217.0009728,metryka,uchwala-nr-xxiv1172016-rady-gminy-pionki-w-sprawie-przyjecia-gminnego-programu-opieki-nad-zabytkami-dla-gminy-pionki-na-lata-20162020.html>

⁴ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Obszar otuliny charakteryzuje się dużymi walorami krajobrazowymi, zróżnicowaną rzeźbą terenów. Przepływają tam rzeki Leniwa i Zagożdżonka wraz z dopływami, którym towarzyszą rozległe przestrzenie łąk, rozproszone zadrzewienia i zakrzaczenia.

Otulina Parku obejmuje wsie: Jedlnia, Adolfin, Brzezinki, Brzeziny, Jaroszki, Jaśce, Jedlnia Kolonia, Kieszek, Kolonka, Poświętne, Sokoły, Stoki, Zadobrze, Żdżary, Januszno, Krasna Dąbrowa.

3.6.2 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - Ostoja Kozienicka (kod obszaru PLB140013)

Ostoja Kozienicka obejmuje m.in. obszar gminy Pionki o powierzchni 22 955,8 ha (co stanowi ok. 99,45 % powierzchni) i znajduje się na terenie bogatym w liczne elementy rzeźby pochodzenia fluwioglacjalnego: szeregiem tarasów denudacyjnych opadających stopniowo ku dolinie Wisły, poprzedzielanych licznymi wałami wydmowymi, pomiędzy którymi znajdują się niecki, zwykle silnie zabagnione. Wcześniej utrzymywały się tu drzewostany z klonem, jesionem, lipą, dębem i bukiem. Obecnie dominuje sosna (84%) oraz w dużo mniejszym stopniu jodła (4%). Lasy zajmują większość powierzchni obszaru. Resztę terenu pokrywają pola uprawne, łąki, pastwiska. Występują tu również interesujące połacie torfowisk wysokich i niskich.

Występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 3 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Wykazano z tego terenu ponad 200 gatunków ptaków, w tym 147 lęgowych. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bocian czarny, kraska (PCK), lelek; stosunkowo wysoką liczebność osiągają: bąk (PCK), bocian biały, rybitwa czarna.

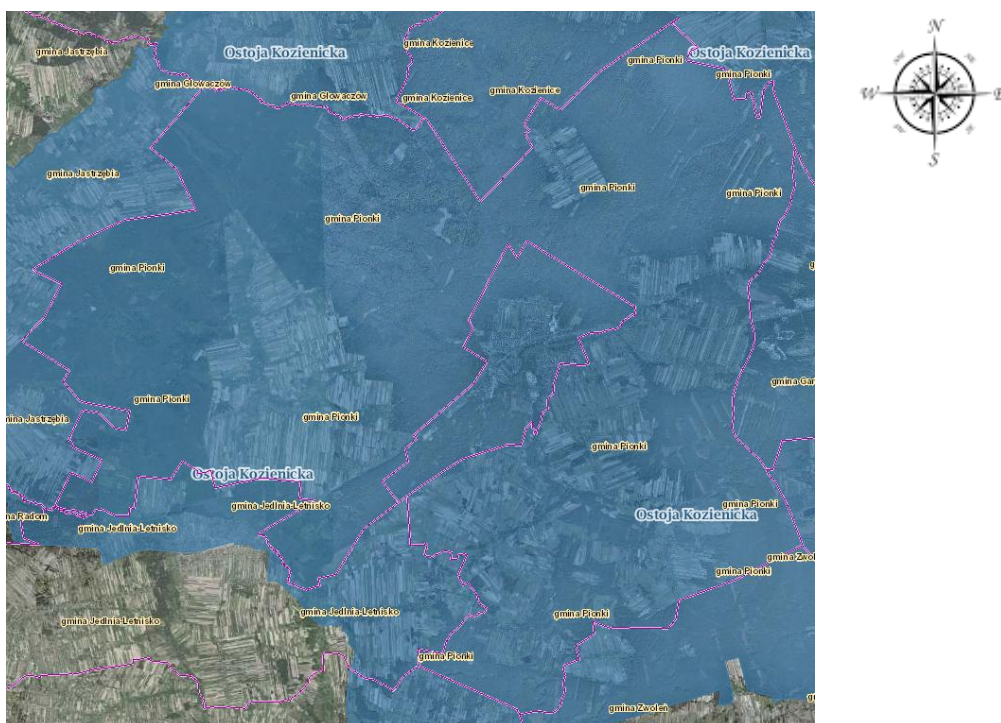
Spośród królujących tu roślin spotkać można liczne rzadkie i chronione gatunki naczyniowych, m.in. czosnek niedźwiedzi (*Allium ursinum*), widłaki (*Lycopodium sp.*), wiele gatunków storczyków, przebiśniega (*Galanthus nivalis*), pełnika europejskiego (*Trollius europaeus*), lilię złotogłów (*Lilium martagon*), zimozioła północnego (*Linnea borealis*) i inne.

Głównymi celami działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozienicka PLB140013 jest utrzymanie obecnej liczebności lub zwiększenie liczebności populacji gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w tym obszarze europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000⁵.

Zagrożenia

Wszelkie działania powodujące zanikanie otwartego charakteru siedlisk łąkowych oraz torfowiskowych. Obniżanie się poziomu wód gruntowych i zmiana stosunków wodnych powodujących nadmierne przesuszanie siedlisk wilgotnych. Zmiana charakteru siedlisk na skutek wtórnej sukcesji oraz ekspansji gatunków obcych. Zabudowywanie obszarów dotąd niezabudowanych, silna presja turystyczna i związana z rekreacją.

⁵ Plany zadań ochronnych w pigułce plany zadań ochronnych w pigułce na przykładzie obszarów Natura 2000 w województwie mazowieckim

Rysunek 2. Występowanie Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - Ostoja Kozienicka na terenie gminy Pionki⁶

3.6.3. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk - Puszcza Kozienicka (kod obszaru PLH 140035)

Na terenie Gminy Pionki Obszar Natura 2000 – Puszcza Kozienicka zajmuje pow. ok. 13 843,6 ha, nie w pełni pokrywa się z obszarem Kozienickiego Parku Krajobrazowego.

W części północno-zachodniej obejmuje dodatkowo część terenów położonych w Otulinie KPK w dolinie rzeki Leniwej (od wsi Stoki do Jedlnii). Natomiast nie obejmuje fragmentu KPK w rejonie północno-wschodnim na południe i południowo-zachód od wsi Nowiny. W części południowo-wschodniej nie obejmuje części KPK w rejonach wsi Mireń, Kolonia Suskowolska – „Las Gniewoszka”, lasów w rejonie Leńniczówki Sucha, oraz „Lasu Carne” w rejonie Walerowa, wsi Bieliny i Mięciszoła.

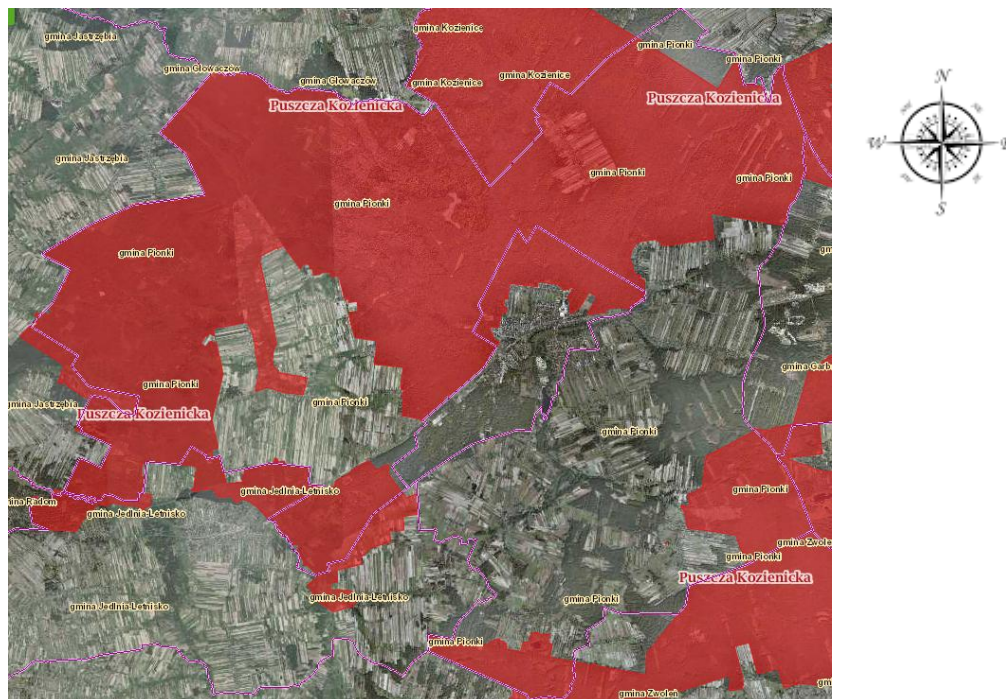
Obszar ten obejmuje większą część gminy. Jest to jeden z najcenniejszych pod względem przyrodniczym kompleksów puszczańskich w Polsce. O jego randze świadczy przede wszystkim - wysoka różnorodność biologiczna mierzona na wszystkich poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym. Występuje tu szereg siedlisk przyrodniczych oraz gatunków chronionych i zagrożonych wymarciem w skali kraju i kontynentu.

Doliny puszczańskich rzek (m.in. Zagożdżonki), strumieni i okresowych, bezimiennych cieków porastają łągi olszowo-jesionowe. Występujące w Puszczy Kozienickiej bory sosnowe reprezentują pełną skalę zmienności uzależnioną przede wszystkim od stopnia wilgotności podłoża. Skrajnie różne ekologicznie siedliska zajmują małe powierzchniowo: sosnowy bór chrobotkowi oraz sosnowy bór bagienny.

⁶ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Roślinność nieleśna Puszczy Kozienickiej, pomimo, że zajmuje niewielką powierzchnię jest różnorodna i prezentuje bardzo odmienne względem siebie grupy ekologiczne.

Spośród zbiorowisk trawiastych do najcenniejszych należą ekstensywnie użytkowane łąki świeże: rajgrasowe zróżnicowane pod względem wilgotności i żyzności podłoża na kilka podzespołów.

Rysunek 3. Występowanie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk - Puszcza Kozienicka na terenie gminy Pionki⁷.

3.6.4 Rezerwaty przyrody

Brzeźniczka, częściowy - leśny, Nadleśnictwo Kozienice i Zwolań, gm. Pionki, pow. 120,64 ha – odznacza się występowaniem wielogatunkowych, w szczególności dębowo-sosnowych drzewostanów w rejonie rzeki Zagożdżonki i jej dopływu Brzeźniczki., utworzony dla zachowania naturalnych wielogatunkowych drzewostanów położonych nad rzeką Zagożdżonką i jej dopływem - Brzeźniczka. Na południowy wschód od Zagożdżonki rosną drzewostany sosnowo-dębowe z domieszką jodły, świerka, brzozy, jesionu, grabu i modrzewia polskiego w wieku 100-140 lat. W części środkowej tego fragmentu na powierzchni około 1 ha znajduje się największe w puszczy stanowisko modrzewia polskiego.

Ciszek, częściowy - leśny, Nadleśnictwo Radom, gm. Pionki, pow. 40,28 ha – odznacza się występowaniem drzewostanów jodłowo-dębowych z jodłą na północnej granicy zasięgu, pow. 40,28 ha, utworzony dla ochrony naturalnego stanowiska jodły pospolitej na północnej granicy jej zasięgu. Rezerwat położony jest w zachodniej części Puszczy Kozienickiej. Panującym zespołem roślinnym są jodły z fragmentami grądu jodłowego. Drzewostany w wieku 130-160 lat jodły, dębu, sosny, grabu uzupełnione są w lukach i przerzedzeniach młodym pokoleniem do 30 lat jodły, dębu, sosny, jaworu i lipy. Na całej powierzchni występuje obficie grab pełniący rolę osłony dla jodły. Roślinność zielna reprezentowana jest

⁷ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

m.in. przez narecznicę samczą, lilię złotogłów, groszek wiosenny, prosowicę rozpięzchłą, przylaszczki, zawilec gajowy.

Pionki, częściowy - leśny o powierzchni 83,20 ha, utworzony celem ochrony zachowania naturalnych drzewostanów sosnowo-jodłowo-dębowych. Rezerwat leży w północno-zachodniej części Gminy Pionki na granicy Gminy i gminy Pionki. W granicach gminy Pionki znajduje się 40,58 ha ogólnej powierzchni rezerwatu. Zajmuje lekko pofałdowany skraj pradoliny rzeki Zagożdżonki z utworami gliniastymi moreny i niewielkimi wydmami. Na siedliskach lasu mieszanego i świeżego rosną drzewostany mieszane w wieku 100-200 lat. Obecnie panującym gatunkiem jest dąb szypułkowy i bezszypułkowy, domieszkę stanowi jodła, sosna, brzoza oraz grab. Wiele jest drzew okazałych, posiadających wymiary pomników przyrody. Istnieją tu sprzyjające warunki dla naturalnego odnowienia. Wśród roślinności zielnej rosną widłak, lilia złotogłów, konwalia majowa, zawilec gajowy i przylaszczka pospolita.

Ponty, częściowy - leśny o powierzchni 36,61 ha, utworzony w celu zachowania naturalnych drzewostanów mieszanych z jodłą na północnej granicy ich zasięgu. Położony w środkowej części puszczy w gminie Pionki. Drzewostany mieszane tworzą jodła, dąb szypułkowy i bezszypułkowy z niewielką domieszką sosny, świerka, brzozy i grabu w wieku do 180 lat. W lukach i przerzedzeniach rosną: kokoryczka wielkokwiatowa, groszek wiosenny, bluszcz pospolity, czworolist pospolity, lilia złotogłów.

Załamanek, częściowy - leśny o powierzchni 78,97 ha, utworzony celem ochrony bogatych siedlisk lasowych i bagiennych. Usytuowany jest w środkowej części puszczy w gminie Pionki, jego południową granicę stanowi droga Radom - Kozienice. Rezerwat obejmuje obszar lekkiego zagłębienia terenu, z glebami torfowo murszowymi, okresowo zalewany wodą. Występuje tu duża zmienność drzewostanów i warstwy podszytu (6 najżyźniejszych typów siedliskowych lasu). Z roślinności zielnej wymienić można: czosnek niedźwiedzi, gwiazdnicę gajową, zawilec gajowy i żółty, kopytnik pospolity, wawrzynek wilczełyko, czermień błotną.

Ługi Helenowskie, torfowiskowy, znajdujący się około 1 km na południe od Pionek na gruntach gmin Pionki i Zwolen, o powierzchni 93,56 ha (na terenie Gminy znajduje się obszar ok. 55,6 ha); na obszarze rezerwatu znajdują się: torfowiska, bór mieszany wilgotny i bór wilgotny; w drzewostanie sosnowym występuje domieszka dębu i osiki; teren rezerwatu jest bogaty we florę bagienną z bagnicą torfową, rosiczką okrągłolistną, żurawiną błotną i in. Celem utworzenia rezerwatu jest ochrona siedlisk bagiennych położonych na wododziale rzek Zagożdżonki i Zwolenki. W skład rezerwatu wchodzi ponad 47 ha powierzchni leśnej i prawie 45 ha bagien zwanych ługami. Występuje tu drzewostan pochodzenia naturalnego jodłowo-dębowo-bukowy (kilka 100-letnich buków) z domieszką sosny, wiązu, osiki, brzozy. Las jest bogaty w runo (z roślin chronionych, np. bluszcz, groszek wschodniokarpacki).

Ponty - Dęby - teren o powierzchni 50,4 ha, położony na obszarze Nadleśnictwa Kozienice, obręb Pionki. Graniczy on od strony północnego-zachodu z rezerwatem Ponty. Utworzony został celem ochrony bogatego siedliska lasu mieszanego świeżego, gdzie drzewostany uznane za nasienne składają się z dębu, jodły i świerka. Gwarancją ciągłości drzewostanów naturalnych jest rosnący podrost.

Źródło Królewskie – teren o powierzchni 29,67 ha, położony na pograniczu nadleśnictwa Kozienice oraz nadleśnictwa Zwolen, obręb Garbatka w gminie Pionki. Ścieżka ta stanowi element programu edukacji leśnej Nadleśnictwa Kozienice. Jej usytuowanie w pobliżu rezerwatu "Źródło Królewskie" pozwala na poznanie większości zagadnień związanych z gospodarką leśną i charakterystyką przyrodniczą Nadleśnictwa. Nazwa ścieżki pochodzi od nazwy uroczyska leśnego "Źródło Królewskie" będącego jednocześnie rezerwatem przyrody.

Ścieżka przebiega przez drzewostany leśnictwa Kociołki, na około 500 m biegnie wzdłuż rzeki Zagożdżonki. Składa się z trzech łączących się fragmentów, możliwych do zwiedzenia oddzielnie. Długość całkowita ścieżki wynosi 3 km (za wyjątkiem odcinka wzdłuż rzeki Zagożdżonki, jest dostępna również dla osób niepełnosprawnych). Na trasie usytuowanych jest 11 punktów tematycznych.

Leniwa – teren o powierzchni 26,89 ha, położony na obszarze nadleśnictwa Kozienice, obręb Pionki. Rezerwat został utworzony celem ochrony fragmentu doliny rzeki Leniwa, w przeszłości silnie zabagnionego, porośniętego zróżnicowanym drzewostanem olchowym pochodzenia naturalnego z domieszką brzozy i świerka. Rezerwat obejmuje m.in. fragmenty torfowisk pojeziornych.

Okólny Ług – teren o powierzchni około 168,94 ha, położony na gruntach prywatnych na granicy Nadleśnictwa i obrębu Zwoleń z obszarami gmin Policzna i Pionki. Rezerwat utworzono celem ochrony ciekawego torfowiska przejściowego i wysokiego, jednego z większych w PK terenów bezleśnych, z typową roślinnością torfowiskową (rosiczka, żurawina, bagno, liczne turzyce).

Rysunek 4. Lokalizacja rezerwatów przyrody na terenie gminy Pionki⁸

3.6.5 Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowiskowych, jak naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, kamienie, itp. Na terenie gminy Pionki znajduje się 46 użytków ekologicznych, obszary o łącznej powierzchni 126,8 ha. Są to tereny zalewowe rzeki Zagożdżonki, bagna, łąki niskiej jakości, dawne pastwiska, dawne stawy⁹.

⁸ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

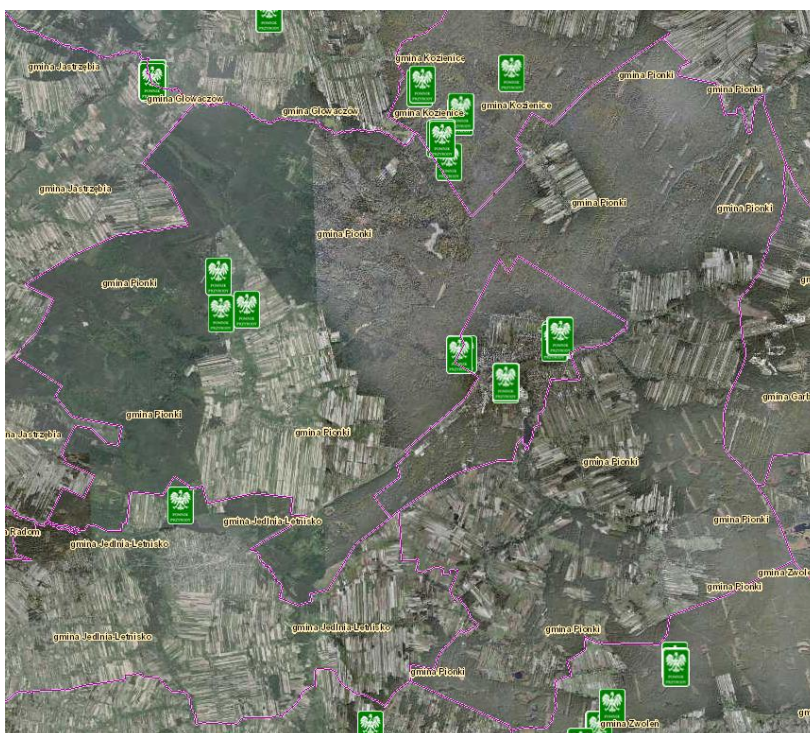
⁹ Rozporządzenie nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 w sprawie użytków ekologicznych

Rysunek 5. Lokalizacja użytków ekologicznych na terenie gminy Pionki

3.6.6. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Pionki znajduje się 151 pomników przyrody ożywionej (w tym 1 nieożywionej).

Rysunek 6. Lokalizacja pomników przyrody na terenie gminy Pionki¹⁰

¹⁰ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Tabela 3. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Pionki¹¹

L.p.	Gmina	Miejscowość	Blizsza lokalizacja	Obiekt poddany ochronie	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Obwód [cm]	Wysokość [m]
1.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 74 j	Grupa drzew	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	320 340 310	27 30 25
2.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 117 i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	340	28
3.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 128 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	375	26
4.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 130 g	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	410	23
5.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 132 c	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	410	30
6.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 135 c	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	260	26
7.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 136 i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	350	25
8.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 140 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	370	27
9.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 141 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	360	31
10.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 141 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	32
11.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 145 b	drzewo	Jodła pospolita	<i>Albies Alba</i>	280	33
12.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 146 g	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	380	30
13.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 151 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	430	30
14.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 158 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	400	26
15.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 173 g	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	450	28
16.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 173 g	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	330	26
17.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Pionki poddz. 173 g	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	360	27
18.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz. 76 f	drzewo	Modrzew Polski	<i>Larix polonica</i>	315	35
19.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz. 120 k	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	320	26

¹¹ Program ochrony środowiska dla gminy Pionki na lata 2011- 2013 z perspektywą do 2016 roku

20.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.142 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	400	26
21.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.88 g	grupa drzew 4 szt.	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	280 -350	27-30
22.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.107 f	drzewo – szt.2	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	290-350	28-29
23.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.106 j	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	27
24.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.106 j	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	355	26
25.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.106 j	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	350	25
26.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.106 n	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	490	28
27.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.106 n	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	310	29
28.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.108 c	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	350	25
29.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Radom poddz.148 a	drzewo	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	390	34
30.	Pionki	Jaroszki	Wśród zadrzewień 150 m od drogi Jedlnia – Jaroszki działka ewid. 238/1	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	21
31.	Pionki	Jaroszki	Na miedzy w odległości 80 m na zachód od drogi Jedlnia – Jaroszki działka ewid. nr 238/1	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	420	21
32.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Jedlnia oddz.114 b	drzewo	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	290	27
33.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr. Jedlnia oddz.114 k	drzewo	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	264	25
34.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.19g	drzewo	Klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	290	35
35.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.19g	drzewo	Olsza czarna	<i>Alnus glutinosa</i>	295	25
36.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.120 k	drzewo	Jodła pospolita	<i>Albies alba</i>	240	29
37.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.121 i	drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus silvestris</i>	190	19
38.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.121 i	drzewo	Świerk pospolity	<i>Picea bies</i>	250	31
39.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.121 i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	280	26

40.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.125 i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	29
41.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.144 a	drzewo	Klon jawor	<i>Acer pseudoplatanus</i>	240	27
42.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 74 n	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	260	28
43.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 74 n	drzewo	Jodła pospolita	<i>Albies alba</i>	230	31
44.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 74 n	drzewo	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	275	27
45.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 84 d	drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus solvestris</i>	240	30
46.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 84 i	drzewo	Klon jawor	<i>Acer psudoplatanus</i>	230	33
47.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 84 i	drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus ecelsior</i>	220	35
48.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 84 j	drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus ecelsior</i>	235	32
49.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 84 j	drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus ecelsior</i>	230	32
50.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 93 f	drzewo	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	290	25
51.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 93 j	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	35
52.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 93 j	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	370	28
53.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 93 j	drzewo	Olsza Czarna	<i>Alnus glutinosa</i>	255	26
55.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 103 i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	330	26
56.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 103 i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	410	30
57.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 103 i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	360	25
58.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 106 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	255	28

59.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 117 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	300	26
60.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 119 k	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	400	25
61.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 119 k	drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus silvestris</i>	265	21
62.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 126 i	drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus silvestris</i>	260	26
63.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 128 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	360	28
64.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 129 h	drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	300	25
65.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 135 c	drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus silvestris</i>	245	26
66.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 135 c	drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus silvestris</i>	215	22
67.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 140 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	380	28
68.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 140 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	330	26
69.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 140 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	330	26
70.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 140 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	370	26
71.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 140 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	350	28
72.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 140 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	26
73.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 140 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	380	28
74.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 140 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	320	26
75.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 141 c	drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus silvestris</i>	260	26
76.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 141 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	320	30

77.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	320	29
78.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	320	30
79.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	320	30
80.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	340	30
81.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 117 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	480	28
82.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	330	29
83.	Pionki	Kamyk	Po północnej stronie drogi do Pionek	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	440	20
84.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 34 k	głaz narzutowy	-	-	700	1
85.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, oddz.nr 70	krzew	Blusz pospolity- kilkanaścieokazów na So Vkl.w na pow.0,20 ha	<i>Hedera helix</i>	od 15	do 16
86.	Pionki	Jaroszki	Obok zabudowy, działka nr ewid.143/8	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	360	20
87.	Pionki	Jaroszki	Obok zabudowy, działka nr ewid.143/8	drzewo	Lipa drobnolistna	<i>Tilia mordata</i>	280	19
88.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 84i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	440	35
89.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 84i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	280	28
90.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 84i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	30
91.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 85 f	drzewo	Olsza czarna	<i>Alnus glutinosa</i>	310	26
92.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 93 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	370	30
93.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 93 h	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	450	30
94.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 93 h	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	340	28
95.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 94 a	drzewo	Wiąz pospolity	<i>Ulmus minor</i>	350	26

96.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 103 a	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	310	26
97.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 103 k	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	470	27
98.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 103 k	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	30
99.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 103 l	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	310	28
100.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 104 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	300	27
101.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 126 r	drzewo	Olsza czarna	<i>Alnus glutinosa</i>	240	28
102.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 126 r	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	28
103.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 126 r	drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus silvestris</i>	255	30
104.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 126 r	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	360	30
105.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 126 r	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	480	30
106.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 126 r	drzewo	Świerk pospolity	<i>Picea excelsa</i>	225	31
107.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 134 c	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	430	28
108.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 134 c	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	390	26
109.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	410	32
110.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 158 b	drzewo	Jodła pospolita	<i>Abies alba</i>	260	30
111.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	350	32
112.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 158 b	drzewo	Jodła pospolita	<i>Abies alba</i>	255	33
113.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 158 b	drzewo	Jodła pospolita	<i>Abies alba</i>	270	25

114.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	330	32
115.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 158 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	335	28
116.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 171 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	330	30
117.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 183 h	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	320	32
118.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 183 h	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	355	32
119.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr.Jedlnia, poddz.nr 76 a	drzewo	Dąb bezszypułkowy	<i>Quercus sessilis</i>	300	20
120.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr.Jedlnia, poddz.nr 96 g	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	340	22
121.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr.Jedlnia, poddz.nr 107 c	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	370	25
122.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr.Jedlnia, poddz.nr 142 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	410	26
123.	Pionki	-	Nadleśnictwo Radom Obr.Jedlnia, poddz.nr 142 b	drzewo	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	380	28
124.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.119 o	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	340	22
125.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.120 k	drzewo	Świerk pospolity	<i>Picea abies</i>	220	32
126.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon oddz.121 h	drzewo	Jodła pospolita	<i>Abies alba</i>	280	30
127.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.87c	drzewo	Olsza czarna	<i>Alnus glutinosa</i>	290	23
128.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.87c	drzewo	Klon jawor	<i>Acer pseudoplatanus</i>	320	20
129.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.87c	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	350	28
130.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.179f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	440	20
131.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.58i	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	550	20
132.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.67c	drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	280	28
133.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.87b	drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	330	29
134.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.87b	drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	330	29

135.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.87c	drzewo	Sosna pospolita	<i>Pinus silvestris</i>	240	26
136.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.87n	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	345	21
137.	Pionki	-	Nadleśnictwo Zwoleń Obr. Garbatka poddz.87o	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	350	26
138.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 182 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	370	30
139.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 182 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	340	30
140.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr.Pionki, poddz.nr 182 b	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	430	30
141.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 i	drzewo	Robinia akacyjowa	<i>Robinia pseudo pseudoacacia</i>	315	16
142.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 k	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	330	24
143.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 k	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	305	25
144.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	420	24
145.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 f	drzewo	Dąb bezszypułkowy	<i>Quercus sessilis</i>	355	23
146.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	435	26
147.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	300	22
148.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 f	drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	300	25
149.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 f	drzewo	Grab zwyczajny - dwupniowy	<i>Carpinus betulus</i>	200+180	21
150.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 f	drzewo	Grab zwyczajny - dwupniowy	<i>Carpinus betulus</i>	190	21
151.	Pionki	-	Nadleśnictwo Kozienice Obr. Zagożdżon poddz.161 f	drzewo	Grab zwyczajny - dwupniowy	<i>Carpinus betulus</i>	225	16

3.6.7. Stanowiska archeologiczne

Na obszarze gminy Pionki znajduje się szereg stanowisk archeologicznych chronionych przepisami szczególnymi, których obszary mogą być użytkowane pod określonymi rygorami.

Tabela 4. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Pionki¹²

Lp	Miejscowość	Obszar AZP	Nr.stan.wg AZP	Funkcja	Kultura	Chronologia
1	Czarna	73-70 1	1	Ślad osadnictwa	P.Ś./O.Nowoż.	
2	Jedlnia	73-70 3	1	Osada	Późne Średniowiecze	XII-XV Wiek
3	Jedlnia	73-70 3	1	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
4	Jedlnia	73-70 3	1			
5	Jedlnia	73-70 4	2	Dwór	Renesans	XVI-XVII Wiek
6	Jedlnia	73-70 5	3	Ślad osadnictwa	Późne Średniowiecze	XII-XV Wiek
7	Jedlnia	73-70 5	3	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
8	Jedlnia	73-70 5	3	Ślad osadnictwa	EK	
9	Jedlnia	73-70 6	4	Ślad osadnictwa	Późne Średniowiecze	XII-XIV Wiek
10	Jedlnia Kościelna	73-69 5	2	Ślad osadnictwa	Późne Średniowiecze	XI-XV Wiek
11	Jedlnia Kościelna	73-69 6	3	Osada	Późne Średniowiecze	XI-XV
12	Kieszek	73-69 4	1	Ślad osadnictwa	Przeworska	ST.OKR. RZYMSKI
13	Jedlnia Kolonia	72-70 1	1	Osada	Późne Średniowiecze	
14	Jedlnia Kolonia	72-70 2	2	Ślad osadnictwa		Starożytność
15	Laski	73-71 7	1	Obozowisko		EP. Kamienia
16	Laski	73-71 7	1	Osada	Późne Średniowiecze	
17	Marcelów	73-70 2	1	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
18	Mireń	73-70 4	1	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
19	Mireń	73-71 5	2	Obozowisko	Trzycienka	EB
20	Płachty	73-71 3	1	Osada	Łużycka	
21	Poświętne	72-69 4	1	Osada	Przeworska	Okres Rzymski
22	Poświętne	72-69 3	1	Ślad osadnictwa		Nieokreślona
23	Sałki	73-71 1	1	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
24	Sałki	73-71 1	1	Ślad osadnictwa		EP. Kamienia
25	Sałki	73-71 2	2	Ślad osadnictwa		EP. Kamienia
26	Sałki	73-71 2	2	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
27	Sucha	73-71 6	1	Obozowisko		EK-WEB
28	Sucha	73-71 6	1	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
29	Zadobrze	73-69 2	1	Ślad osadnictwa	Późne Średniowiecze	XI-XV Wiek

3.7. Różnorodność biologiczna

W strukturze obszaru Gminy istotną rolę odgrywają jej przyrodnicze struktury funkcjonalno-przestrzenne tworzące system ekologiczny gminy. Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego Gminy należą:

¹² <http://www.infor.pl/akt-prawny/U73.2016.217.0009728,metryka,uchwala-nr-xxiv1172016-rady-gminy-pionki-w-sprawie-przyjecia-gminnego-programu-opieki-nad-zabytkami-dla-gminy-pionki-na-lata-20162020.html>

- Ekosystemy leśne, bagienne, łąkowe, polne i wodne wchodzące w skład Kozienskiego Parku Krajobrazowego stanowiące wieloprzestrzenny element systemu przyrodniczego o znaczeniu regionalnym.
- Ekosystemy leśne, bagienne, łąkowe, polne i wodne doliny rzeki Zagożdżonki stanowiące element systemu przyrodniczego o znaczeniu regionalnym.
- Pozostałe lasy wraz ze strefami sukcesji leśnej jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym.
- Pozostałe mniejsze doliny cieków wodnych i obniżenia terenowe jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego o znaczeniu lokalnym.
- Elementy wspomagające i współdziałające w zakresie funkcjonowania systemu ekologicznego gminy: zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, zespoły zieleni półnaturalnej oraz tereny otwarte o charakterze rolnym – głównie łąki i pastwiska.

Jednym z poważniejszych problemów w obrębie obszaru jest pogodzenie gospodarki leśnej ze współczesnymi wymogami jakościowej ochrony przyrody. Szczególnie niekorzystne jest dalsze utrzymanie rębni całkowitych na siedliskach łągów olszowo-jesionowych. Istotnym problemem w Puszczy Kozienskiej jest obniżający się poziom wód gruntowych, do którego w istotny sposób przyczyniło się osuszanie siedlisk bagiennych i silnie wilgotnych. Stan czystości wód płynących należy uznać za bardzo zły. Stopniowe zarzucanie tradycyjnej gospodarki łąkowo-pasterskiej, która nigdy nie była tutaj znacząca, stymuluje procesy sukcesyjne. Ich efektem jest stopniowe kurczenie się arealu łąk.

Negatywnym procederem występującym powszechnie na terenie Puszczy, stanowiącym istotne zagrożenie dla gatunków występujących na terenie puszczy jest kłusownictwo.

Główne zagrożenia i problemy:

- dzikie wysypiska śmieci
- uciążliwości komunikacyjne związane z drogami wojewódzkimi,
- stosowanie do celów grzewczych nieekologicznych nośników energii,
- przekształcenia szaty roślinnej – likwidacja zespołów zieleni wysokiej, skutkująca zjawiskami geodynamicznymi, erozją terenu, spadkiem bioróżnorodności, tworzeniem barier ekologicznych,
- chemizacja rolnictwa (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin), niebezpieczna szczególnie w obrębie terenów dolinnych (ostatnimi laty zmniejszająca się w związku z częściowym zaniechaniem upraw)

3.8. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Przez teren Gminy nie przebiegają drogi krajowe, natomiast przebiegają wojewódzkie, a także linia kolejowa związana z hałasem szynowym.

Przez teren gminy przebiegają:

- linie średniego napięcia (liniowe źródła pól elektromagnetycznych),
- linie niskiego napięcia doprowadzające energię do wszystkich obiektów i odbiorców na terenie gminy,
- stacje transformatorowe SN/n.n.,

Na terenie gminy Pionki są zlokalizowane punktowe źródło promieniowania elektromagnetycznego - anteny sieci komórkowej. Są one usytuowane w miejscowościach : Babia Góra k/Augustowa i Działki Suskowolskie.

3.9. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne

W 2013 r. na terenie Gminy zebrano 653,70 Mg odpadów komunalnych, a w 2016 roku 847,58 Mg, co potwierdza wzrost o 193,88 Mg. Selektywnie zebrano 367,70 Mg w 2013 roku a w 2016 roku 400,54 Mg.

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Jedlnia.

Odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne

Na terenie gminy są zbierane odpady niebezpieczne w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, a także w punkcie aptecznym, placówkach oświatowych i Urzędzie Gminy¹³.

Azbest według stanu na dzień 31.12.2016 r. na terenie Gminy Pionki znajduje się 3147906 kg wyrobów zawierających azbest, należących do osób fizycznych.

4. Problemy ochrony środowiska na terenie Gminy Pionki istotne z punktu widzenia projektu POŚ dla Gminy Pionki

4.1. Degradacja gleb i powierzchni ziemi

Na obszarze powiatu radomskiego jak i Gminy Pionki dominują gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym pH od 4,5 do pH 5,5, których udział jest znaczący i waha się w granicach 61 – 80 %. Spowodowane jest to stanem naturalnym. Odporność gleb na degradację waha się od średniej do bardzo małej. Uwarunkowane jest to rodzajem skały macierzystej¹⁴.

Główne zagrożenia i problemy:

- naturalne zagrożenie gleb procesami erozyjnymi,
- degradacja powierzchni ziemi spowodowana rozbudową infrastruktury technicznej zaopatrzenia w energię, wodę, a także rozbudową sieci drogowej,
- lokalne zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi głównie w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych.

4.2. Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych

4.2.1. Wody powierzchniowe

Ocenę, jakości wód powierzchniowych Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie prowadzi w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1482).

W analizowanym okresie na terenie gminy Pionki nie był prowadzony monitoring wód powierzchniowych. Należy wspomnieć, iż. badania wód w najbliższym punkcie badawczym były prowadzone na rzece :

- Leniwa w punkcie kontrolnym Lewaszówka gm. Jastrzębia (powiat radomski) poniżej terenu gminy Pionki, na 2,80 km biegu rzeki, wody powierzchniowe charakteryzowała III -

¹³ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Pionki za rok 2015

¹⁴ Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2006 roku. WIOŚ. Warszawa. 2007.

klasa elementów biologicznych klasyfikacji jakości tych wód, II klasa elementów fizyko – chemicznych, stan potencjał ekologiczny umiarkowany, stan zły.

- Mleczna - Owadów (ujście do Radomki w punkcie kontrolnym) Jastrzębia (powiat radomski) poniżej terenu gminy Pionki, na 2,50 km biegu rzeki, wody powierzchniowe charakteryzowała IV - klasa elementów biologicznych klasyfikacji jakości tych wód, II klasa elementów fizyko – chemicznych - poniżej stanu / potencjału dobrego, stan potencjał ekologiczny słaby, stan zły.
- Pacynka w punkcie kontrolnym poniżej Lesiowa (ujście do Mlecznej) (pow. radom), poniżej terenu gminy Pionki, na 0,20 km biegu rzeki, wody powierzchniowe charakteryzowała IV - klasa elementów biologicznych klasyfikacji jakości tych wód, II klasa elementów fizyko – chemicznych, stan / potencjał ekologiczny badanych wód był umiarkowany, stan zły¹⁵.

4.2.2. Zagrożenie powodzią

Na terenie Gminy Pionki rzeką na której wysokie okresowo stany wód mogą spowodować zagrożenie powodziowe jest rzeka Zagożdżonka, której obszar źródłowy znajduje się na terenie Kozienickiego Parku Krajobrazowego na terenie Gminy Pionki na południe od wsi Helenów.

4.2.3. Wody podziemne

Na terenie gminy nie był prowadzony w ostatnich latach monitoring wód podziemnych.

Główne zagrożenia i problemy:

- nieszczelne szamba,
- niewłaściwe odprowadzanie ścieków: odprowadzanie ścieków do rowów przydrożnych, cieków wodnych itp.,
- stosowanie nawozów chemicznych, w miejscach gdzie wody gruntowe zalegają płytko pod powierzchnią,
- niekorzystny wpływ ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływów powierzchniowych.

4.3. Powietrze atmosferyczne

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.) dokonuje corocznej oceny poziomów substancji w powietrzu we wszystkich strefach województwa. Klasyfikacja stref jest dokonywana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U., poz. 1031).

Klasyfikując strefy według kryterium ochrony zdrowia uwzględniono cały obszar województwa (4 strefy), natomiast według kryterium ochrony roślin pominięto strefy będące aglomeracją, miastem o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. mieszkańców, jak również mniejsze Gminy znajdujące się w strefie zdefiniowanej, jako pozostały obszar województwa.

Według zapisów ww. rozporządzenia w województwie mazowieckim klasyfikację dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu, PM 2,5 i PM 10, tlenku węgla, benzenu oraz pyłu ołowiu, arsenu, niklu, kadmu i benzo(a)pirenu w pyłe PM 10, a także ozonu wykonuje się w strefie mazowieckiej (PL 1404) do której należy miasto Pionki. Na terenie Gminy brak jest punktów pomiaru zanieczyszczenia powietrza.

¹⁵ <http://www.wios.warszawa.pl/pl/monitoring-srodowiska/monitoring-wod/monitoring-rzek/1095,Monitoring-rzek-w-latach-2010-2015.html>

Tabela 5. Klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia

Nazwa strefy-mazowiecka	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
	SO ₂	NO ₂	PM 2,5 ¹⁾	PM 2,5 ²⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	C ₆ H ₆	B(a)P	O ₃ ³⁾	O ₃ ⁴⁾	CO
Rok 2015	A	A	C	C1	C	A	A	A	A	A	C	A	D2	A

Źródło: WIOŚ [2016] ¹⁾faza I ²⁾faza II ³⁾wg poziomu docelowego ⁴⁾wg poziomu docelowego długoterminowego

Wyniki zawarte w tabeli 5 wykazują przekroczenia stężeń pyłu PM_{2,5}, PM₁₀, benzo (a) pirenu B(a)P i poziomy celu długoterminowego O₃. W przypadku pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, kadm Cd, nikiel Ni standardy imisyjne na terenie analizowanej strefy były dotrzymane.

Tabela 6. Wynikowe klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin

Nazwa strefy – mazowiecka	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (AOT40)	
Rok 2015	A	A	poziom docelowy	poziom celu długoterminowego
			A	D2 ⁴⁾

Źródło: WIOŚ [2016] ⁴⁾wg poziomu docelowego długoterminowego

Wyniki zawarte w tabeli 6 nie wykazują wysokiego poziomu stężeń w przypadku oznaczenia SO₂ i NO_x. Natomiast poziomy celu długoterminowego dla ozonu według kryterium ochrony roślin zostały przekroczone.

Analiza otrzymanych poziomów stężeń monitorowanych zanieczyszczeń w 2015 r. wskazuje na zależność zmierzonych stężeń od warunków pogodowych. Zima spowodowała wysoką emisję zanieczyszczeń, pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na wysoki poziom emisji tych zanieczyszczeń, szczególnie w obszarach, gdzie dominująca jest powierzchniowa emisja indywidualna.

Główne zagrożenia i problemy:

- Lokalna uciążliwość niskiej emisji: indywidualne paleniska domowe wykorzystujące węgiel złej jakości.

4.4. Zasoby przyrodnicze

Lasy w gminie zajmują powierzchnię 14 737,67 ha, co stanowi 64 % powierzchni ogólnej. Grunty leśne publiczne zajmują mniejszą powierzchnię 1 274,90 ha, a prywatne większą 1274,90 ha¹⁶.

Na terenie gminy występują lasy szczególnie chronione :

- lasy wodochronne w strefach źródliskowych oraz dolinach rzek
- lasy nasienne występujące w północnej części gminy odznaczające się największą wartością hodowlaną
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, szczególnie objęte ochroną rezerwatową oraz lasy stanowiące ostoje dla zwierząt¹⁷.

Ponadto na terenie gminy Pionki występuje :

¹⁶ GUS 2015

¹⁷ <http://www.infor.pl/akt-prawny/U73.2016.217.0009728,metryka,uchwala-nr-xxiv1172016-rady-gminy-pionki-w-sprawie-przyjecia-gminnego-programu-opieki-nad-zabytkami-dla-gminy-pionki-na-lata-20162020.html>

- Kozienicki Park Krajobrazowy im. Profesora Ryszarda Zaręby wraz z otuliną
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - Ostoja Kozienicka (kod obszaru PLB140013)
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk - Puszcza Kozienicka (kod obszaru PLH 140035)

- Rezerваты przyrody

Na terenie gminy występuje 10 rezerwatów przyrody;

- Brzeźniczka,
- Ciszek,
- Pionki,
- Ponty,
- Załamanek,
- Ługi Helenowskie,
- Ponty – Dęby,
- Źródło Królewskie,
- Leniwa,
- Okólny Ług.

- Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Pionki znajduje się 46 użytków ekologicznych, obszary o łącznej powierzchni 126,8 ha.

- Pomniki przyrody

Na terenie gminy Pionki znajdują się 151 pomników przyrody .

- Stanowiska archeologiczne

Na obszarze gminy Pionki znajduje się 28 stanowisk archeologicznych chronionych przepisami szczególnymi.

Główne zagrożenia i problemy:

- zabudowywanie obszarów dotąd niezabudowanych, silna presja turystyczna i związana z rekreacją
- nielegalne wysypiska odpadów,
- wypalanie łąk,
- zabudowywanie obszarów dotąd niezabudowanych
- obniżający się poziom wód gruntowych
- zagrożenia komunikacyjne występujące wzdłuż drogowych
- zagrożenia związane z pracami dotyczącymi odwodnienia dróg lub budową urządzeń infrastruktury drogowej.

4.5. Hałas

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie, nie prowadził okresowych badań na terenie gminy Pionki. Natomiast pomiary były wykonane przy drodze wojewódzkiej nr 787 na terenie Miasta Pionki. Równoważny poziom dźwięku dla pory dnia i nocy przekraczał dopuszczalnego.

Główne zagrożenia i problemy:

- niekorzystne zjawisko rozszerzania się obszarów zagrożonych hałasem samochodowym.
- brak inwentaryzacji obszarów, na których występują przekroczenia wartości normatywnych hałasu w środowisku, a w szczególności obszarów, na których przekroczone są wartości progowe hałasu w środowisku.

4.6. Promieniowanie elektromagnetyczne

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie, nie prowadził okresowych badań kontrolnych poziomów pól promieniowania elektromagnetycznego w środowisku na terenie gminy Pionki.

Główne zagrożenia i problemy:

- rozwój infrastruktury elektroenergetycznej i sieci teleinformatycznej

4.7. Zabytki i dobra materialne

Na terenie gminy występują obiekty wpisanych do rejestru zabytków i objęte ochroną konserwatorską

Tabela 7. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków¹⁸

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr wpisu	Data wpisu
1.	Jedlnia	Kościół p.w. św. Mikołaja biskupa i św. Małgorzaty męczenniczki w Jedlni	nr rej. 844/A/59	28.02.1959r.
			321/A	15.06.1967r.
			76/A	09.03.1981r.
2.	Poświętne	Cmentarz rzym.-kat. „stary”	nr rej. 524/A	08.03.1992r.
3.	Poświętne	Wikariat drewniany	nr rej. 357/A	04.11.1986r.
4.	Sucha	Kościół parafialny w Suchej p.w. św. Idziego	nr rej. 516/05	22.03.2006r.
5.	Jedlnia	Budynek plebani z lat 1902-1903 przy Kościele p.w. św. Mikołaja biskupa i św. Małgorzaty	nr rej. A-773	05.12.2007r.

¹⁸ Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Pionki na lata 2016-2020

Tabela 8. Wykaz obiektów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską¹⁹

Lp.	Nr ew. dz.	miejsowość	obiekt	datowanie	Nr karty ew.
1.	15/2	Augustów	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	3/1662
2.	357	Augustów 120	Magazyn na szyszki	I ćw. XX w.	4/1662
3.	357	Augustów 120	Magazyn	I ćw. XX w.	5/1662
4.	52	Brzeziny 28	Dom mieszkalny	1900 r.	6/1662
5.	53	Brzeziny 32	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	7/1662
6.	1186/1	Czarna 35	Dom mieszkalny	1900 r.	9/1662
7.	305	Helenów 52	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	16/1662
8.	3	Januszno	Młyn wodny	1920 r.	17/1662
9.	18/3	Jaroszki 44	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	18/1662
10.	35/1	Jaśce 12	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	19/1662
11.	100	Jaśce 41	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	21/1662
12.	149/15, 115	Jedlnia	Dwór częściowo rozebrany	koniec XIX w.	22/1662
13.	404/1	Jedlnia	Budynek szkoły podstawowej	I ćw. XX w.	23/1662
14.	433/4	Jedlnia 13	Obora	I ćw. XX w.	24/1662
15.	355/2	Jedlnia 25	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	28/1662
16.	113	Jedlnia	Karczma	I ćw. XX w.	29/1662
17.	361/5	Jedlnia 33	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	30/1662
18.	477/7	Jedlnia 37	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	31/1662
19.	365/1	Jedlnia 38	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	32/1662
20.	530/4	Jedlnia 67	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	34/1662
21.	401	Jedlnia 80	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	37/1662
22.	225	Laski 48	Dom mieszkalny	lata 30-te XX w.	50/1662
23.	272	Laski 93	Dom mieszkalny	rok 1931	54/1662
24.	466, 467	Laski 101	Dom mieszkalny	lata 20-te XX w.	56/1662
25.	365/2	Marcelów 6	Dom mieszkalny	lata 30-te XX w.	59/1662
26.	365/2	Marcelów 6	Stodoła	lata 30-te XX w.	60/1662
27.	267/4	Marcelów 27	Dom mieszkalny	lata 30-te XX w.	61/1662
28.	59	Mireń	Kapliczka	I ćw. XX w.	62/1662
29.	84/3	Mireń 9	Dom mieszkalny	lata 30-te XX w.	63/1662
30.	186/2	Poświętne	Kościół	I. 1790-1792, 1819 przebudowany	64/1662
31.	189/2	Poświętne	Plebania	1902-1903	65/1662
32.	187/2	Poświętne	Wikariat	1883-1886	66/1662
33.	189/2	Poświętne	Brama i mur kościoła	XIX/XX w.	67/1662
34.		Poświętne	Figura Matki Boskiej	1909r.	68/1662
35.		Poświętne	Kapliczka	Koniec XIX w.	69/1662
36.	78/4	Poświętne	Ośrodek zdrowia	pocz. XX w.	70/1662
37.	80/2	Poświętne 22	Piekarnia	I ćw. XX w.	73/1662
38.	169	Poświętne	Cmentarz (stary)	I ćw. XVIII w.	78/1662
39.	1/9	Suskowola	Dwór	Koniec XIX w.	82/1662
40.	28/3	Suskowola	Przedszkole	I ćw. XX w. Ok. 1920r.	83/1662
41.	28/2	Suskowola	Szkoła zbiorcza	II ćw. XX w. Ok. 1937r.	84/1662
42.	55	Suskowola 70	Dom mieszkalny	I ćw. XX w.	85/1662

5. Cele ochrony środowiska uznane za priorytetowe na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym oraz zakres i sposoby ich uwzględnienia w POŚ - identyfikacja, analiza i ocena

Celem nadrzędnym polityki ekologicznej województwa mazowieckiego jest:

„Ochrona środowiska naturalnego na Mazowszu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju jako podstawa poprawy jakości życia regionu”

Obszary priorytetowe dla Mazowsza:

- Poprawa jakości środowiska
- Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych
- Ochrona przyrody
- Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego
- Edukacja ekologiczna społeczeństwa

oraz

obszar działań dotyczący zagadnień systemowych.

¹⁹ Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Pionki na lata 2016-2020

Wymienione obszary wskazują w jakim zakresie należy zintensyfikować działania, aby osiągnąć zakładane cele środowiskowe, a tym samym poprawić jakość życia mieszkańców Mazowsza.

Cele polityki ekologicznej dla Powiatu Radomskiego

Cele strategiczne dla Powiatu Radomskiego w zakresie ochrony środowiska:

- Wzrost konkurencyjności gospodarki, zatrudnienia i przedsiębiorczości mieszkańców
- Rozwój usług społecznych oraz tworzenie społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego

Cele operacyjne dla Powiatu Radomskiego w zakresie ochrony środowiska:

- Likwidacja niedoborów w sferze infrastruktury technicznej oraz ochrona środowiska przyrodniczego
- Poprawa efektywności i specjalizacja sektora rolnego
- Rozwój infrastruktury turystycznej
- Promocja walorów i zasobów Powiatu
- Edukacja ekologiczna i promocja proekologicznego stylu życia mieszkańców

Cele operacyjne

- Poprawa komunikacji w gminie
- Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej

GMINA PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA

Cele operacyjne

- Inwestycje proekologiczne
- Działania ekologiczne
- Poprawa stanu środowiska naturalnego

PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNEJ GMINY

Cele operacyjne

- Intensyfikacja działań służących rozwojowi agroturystyki

MODERNIZACJA I RESTRUKTURYZACJA ROLNICTWA

Cele operacyjne

- Przekształcenie struktury agrarnej gospodarstw rolnych.

Celami realizacji programu ochrony środowiska poprawa stanu i ochrona środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska w gminie.

Ponadto kontynuowane będzie umieszczanie w aktach prawa miejscowego zapisów mających na celu ochronę środowiska. Przykładem takich dokumentów jest : Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pionki²⁰ w którym określono ochronę środowiska poprzez :

- ochronę zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt,
- ochroną siedlisk przyrodniczych.

W związku z wyznaczeniem na obszarze Gminy Pionki obszarów: Natura 2000 „Ostoja Kozienicka” (kod obszaru PLB 140013), Natura 2000 „Puszcza Kozienicka” (kod obszaru PLH 140035) oraz w związku z objęciem obszarów Gminy, Kozienickim Parkiem

²⁰ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pionki. 2014

Krajobrazowym z licznymi rezerwatami oraz Otuliną KPK, inwestycje celu publicznego związane z ochroną środowiska będą występować na obszarze Gminy Pionki na w/w obszarach objętych ochroną przyrody.

W strefie tej, położonej w granicach KPK, zagospodarowanie przestrzenne obszaru podporządkowane jest nadrzędnym celom wynikającym z celów ochrony Parku. Kierunkiem zagospodarowania przestrzennego w tej strefie jest ochrona zasobów przyrodniczych oraz racjonalna gospodarka tymi zasobami z uwzględnieniem wszystkich uwarunkowań w szczególności ochronnych. W obszarze tym, z wyjątkiem terenów sołectwa Augustów, Studium nie przewiduje rozwoju zainwestowania. Dopuszczenie zainwestowania na określonych terenach w sołectwie Augustów jest konsekwencją włączenia istniejącej wsi w obszar Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Zainwestowanie wsi Augustów winno być kształtowane w zgodzie z celami dla których został utworzony KPK oraz uwzględniać wymogi zachowania krajobrazu kulturowego regionu. Nowe zainwestowanie winno rozwijać się przede wszystkim w oparciu o wykształcony, już istniejący układ komunikacyjny wsi Augustów.

W strefie tej przyjęto za nadrzędne kierunki zagospodarowania związane z ochroną przyrody, z dopuszczeniem rozwoju zabudowy letniskowej i rekreacyjnej.

Obszary Gminy Pionki położone w otulinie Kozienickiego Parku Krajobrazowego to generalnie dwa obszary oddzielone od siebie terenami Gminy Pionki oraz częściowo terenami linii kolejowej Radom – Pionki:

- teren północno – zachodni z lokalnym ośrodkiem w miejscowości Jedlnia – Poświętne,
- tereny południowo – wschodnie z lokalnymi ośrodkami w Czarnej Wsi, Sucheju, Suskowi i rejonem położonym bezpośrednio przy Mieście Pionki, rozwijającym się jako tereny urbanizowane tuż za granicami gminy.

Kierunki rozwoju jednostek osadniczych – wsi na obszarze Gminy Pionki uwzględniają wszechstronne uwarunkowania rozeznane w czasie prac analitycznych nad Studium.

Generalnie, poza terenem bezpośrednio przyległym do Gminy Pionki, rozwój zainwestowania planowany jest w oparciu o kształtujące się trendy w formie kontynuującej zabudowę istniejących wsi, uwzględnia on w większości terenów zarówno stan istniejący jak i dokonane już podziały terenów rolnych (w oparciu o analizę struktury własności i podziałów). Takie wyznaczenie terenów zabudowy podyktowane jest w dużej mierze potrzebą utrzymania rolniczej działalności produkcyjnej na wsi, z równoczesną potrzebą zapewnienia możliwości zabudowy dla osób niezatrudnionych w rolnictwie, często członków rodzin posiadających gospodarstwa rolne²¹.

Kierunki rozwoju terenów zlokalizowanych bezpośrednio przy mieście Pionki wskazują kwartały terenów ograniczone ulicami pod przyszłe zainwestowanie. Jest to wynikiem rezygnacji właścicieli z uprawy tych terenów na rzecz ich zainwestowania.

Podobny charakter wskazania pod zainwestowanie niektórych terenów, na obszarach nie przyległych do Gminy Pionki, wynika ze szczegółowej analizy zainwestowania oraz struktury własności i zobowiązań prawnych. W obszarze tym powstawać powinna zabudowa mieszkaniowa z usługami i możliwością lokalizacji drobnych zakładów produkcyjnych.

Prócz nadrzędnych kryteriów polityki ekologicznej w projekcie Programu określono również cele i priorytety ekologiczne, odnoszące się do zagadnień ochrony środowiska, posiadających kluczowe znaczenie dla Gminy Pionki. Poniżej zestawiono priorytety

²¹ Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pionki. 2014

ekologiczne w aspekcie zgodności z odpowiadającymi im priorytetami regionalnymi i krajowymi.

Podstawę do sformułowania gminnych priorytetów ekologicznych stanowiła ocena stanu i tendencji zmian w zakresie poszczególnych komponentów środowiska i uciążliwości oraz analiza zagrożeń w świetle przyszłościowego rozwoju społeczno - gospodarczego Gminy Pionki, przy równoczesnym uwzględnieniu wymagań w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

Wśród najważniejszych kryteriów, branych pod uwagę przy formułowaniu priorytetów w skali Gminy, należy wymienić:

- Wymogi wynikające z ustawy "Prawo ochrony środowiska", ustawy o odpadach i ustawy "Prawo Wodne" oraz innych ustaw komplementarnych,
- **Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 roku,**
- projekt Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2016-2021 z uwzględnieniem perspektywy 2022-2027,
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (aktualizacja),
- Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu radomskiego do 2020 roku,
- Strategia Rozwoju Gminy Pionki na lata 2007 – 2020,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
- Skala dysproporcji pomiędzy aktualnym stanem środowiska, a wymaganym przez prawo.

6. Analiza i ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko zadań ujętych w projekcie Programu ochrony środowiska

Po analizie projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Pionki” na podstawie listy działań priorytetowych zidentyfikowano rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie oddziaływaniem na środowisko, głównie lokalnym. Ich oddziaływanie będzie skutkowało poprawą stanu środowiska na danym terenie.

Poniżej przedstawiono listę przedsięwzięć priorytetowych Gminy Pionki na lata 2017 – 2024

Tabela 9. Lista przedsięwzięć priorytetowych Gminy Pionki na lata 2017 – 2024

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna
1.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jedln	Gmina
2.	Budowa przyłączy do kanalizacji sanitarnej	Gmina
3.	Budowa kanalizacji w m. Czarna-Tadeuszów, m. Kościuszków-Marcelów	Gmina
4.	Realizacja obowiązku oszczędności energii przez jednostki sektora publicznego	Gminy
5.	Budowa sieci gazowej	ZG
6.	Modernizacja drogi wojewódzkiej 787	MZDW
7.	– Przebudowa dróg gminnych w m. Suskowola, Działki Suskowolskie – Budowa drogi : w m. Czarna-Bieliny, Helenów, Działki Januszno	Gmina
8.	Budowa/modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne w m. Kieszek-Leśna Polana, Stoki	Gmina
9.	Popularyzacja odnawialnych źródeł energii	Gmina
10.	Modernizacja linii SN/ Modernizacja linii NN	PGE
11.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych	Gmina
12.	Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	Gmina
13.	Usuwanie wyrobów azbestowych /aktualizacja programu usuwania wyrobów azbestowych	Gmina

14.	Przedłużenie i modernizacja sieci wodociągowej na terenie gminy (w m. Kościuszkowcy)	Gmina
15.	Budowa przyłączy do sieci wodociągowej	Gmina
16.	Rozbudowa ujęć wody w Jedlni i modernizacja SUW w Laskach	Gmina
17.	Propagowanie zasad przeciwdziałania zagrożeniu pożarowemu	RDLP, Gmina
18.	Doposażenie techniczne jednostek straży pożarnej	Gmina
19.	Szerzenie wiedzy ekologicznej na wszystkich poziomach edukacji	Gmina
20.	Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej	MODR
21.	Pielęgnacja pomników przyrody	Gmina

Źródło : Opracowanie własne na podstawie UG Pionki

Dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 Nr 213 poz. 1397) nakładany jest obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

Wymienione w powyższej tabeli działania wynikają w większości z konieczności spełniania zarówno krajowych wymagań prawnych, jak i wymagań międzynarodowych m. in. wynikających z członkostwa w strukturach Unii Europejskiej.

7. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Zadaniem aktualizacji POŚ dla Gminy Pionki jest przedstawienie zakresu działań zapewniających ochronę środowiska. Głównym celem Prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji aktualizacji POŚ.

Tabela 10. Matryca wpływów zagadnień na poszczególne elementy ochrony środowiska

Zagadnienie	Kierunek działań	Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra mineralne
Ochrona powietrza atmosferycznego	– Przebudowa dróg gminnych w m. Suskowola, Działki Suskowolskie – Budowa drogi : w m. Czarna-Bieliny, Helenów, Działki Januszno	-/+	*	+	*	-/+	*	+	-/+	*	+	*	*	*
	Modernizacja drogi wojewódzkiej 787	-/+	*	+	*	-/+	*	+	-/+	*	+	*	*	*
	Budowa/modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne w m. Kieszek-Leśna Polana, Stoki	-/+	*	+	*	*	*	+	*	*	+	*	*	*
	Modernizacja linii SN/ Modernizacja linii NN	-/+	*	+	*	*	*	+	*	*	+	*	*	*
	Budowa sieci gazowej	-/+	*	+	*	*	*	+	-/+	*	+	*	*	*
Ograniczenie hałasu i promieniowania	Realizacja obowiązku oszczędności energii przez jednostki sektora publicznego	*	*	+	*	*	*	+	*	*	+	*	*	*
	Budowa/modernizacja dróg	-/+	*	+	*	-/+	*	+	*	*	+	*	*	*
	Uwzględnianie w	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

elektromagnetycznego	miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych													
	Budowa kanalizacji w m. Czarna-Tadeuszów, m. Kościuszków-Marcelów	-/+	*	+	*	*	+	*	-/+	*	*	*	*	*
	Budowa przyłączy do kanalizacji sanitarnej	-/+	*	+	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*
	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jedlni	-/+	*	+	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*
	Rozbudowa ujęć wody w Jedlni i modernizacja SUW w Laskach	-/+	*	+	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*
	Przedłużenie i modernizacja sieci wodociągowej na terenie gminy (w m. Kościuszkowcy)	-/+	*	+	*	*	+	*	-/+	*	*	*	*	*
	Budowa przyłączy do sieci wodociągowej	-/+	*	+	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*
Gospodarka odpadami	Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	+	*	+	+	+	+	+	+	+	+	*	*	+
	Usuwanie wyrobów azbestowych /aktualizacja programu usuwania wyrobów azbestowych	+	*	+	-/+	+	+	+	+	+	+	*	*	+
Ochrona powierzchni ziemi	Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej	*	*	+	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*
Ochrona przyrody	Pielęgnacja pomników przyrody	+	+	+	+	+	+	*	+	+	+	*	*	+
Nadzwyczajne zagrożenia	Doposażenie techniczne jednostek straży pożarnej	+	+	+	+	+	+	*	+	+	+	*	*	+
	Propagowanie zasad przeciwdziałania zagrożeniu pożarowemu	+	+	+	+	+	+	*	+	+	+	*	*	+
Edukacja ekologiczna	Szerzenie wiedzy ekologicznej na wszystkich poziomach edukacji	*	*	+	*	*	*	+	*	*	+	*	*	*
	Popularyzacja odnawialnych źródeł energii	+	*	+	+	+	+	+	+	+	+	*	*	*

Źródło : Opracowanie własne + wpływ pozytywny, - wpływ negatywny, * brak wpływu

W nielicznych przypadkach zdefiniowano zarówno oddziaływania pozytywne, jak i negatywne w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska, natomiast w jeszcze mniejszej ilości przypadków stwierdzono możliwość wystąpienia oddziaływań negatywnych. Stwierdzone negatywne oddziaływania są w większości związane z realizacją poszczególnych zadań inwestycyjnych przebudową dróg, budową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozbudową stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków dotyczą w zdecydowanej większości oddziaływań bezpośrednich związanych z fazą realizacji (często krótkotrwałych).

Na obszarze Gminy Pionki odbywać się będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pionki w oparciu o przeprowadzone analizy stanu istniejącego, analizy potrzeb takich inwestycji określa rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz stopień ich obecnego rozeznania.

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą:

- Drogi publiczne – Studium wyznacza najważniejsze drogi gminne, istotne ze względu na powiązania wewnętrzne oraz zewnętrzne, są to kierunki rozwoju systemu komunikacji drogowej. Studium stwierdza, że inne potrzebne drogi publiczne winny być wyznaczone oraz realizowane w odrębnym trybie z zachowaniem obowiązujących

przepisów, w oparciu o szczegółowe rozeznanie, w dostosowaniu do potrzeb i możliwości Gminy i jej mieszkańców.

- Budowa i utrzymanie przewodów i urządzeń służących do przesyłania gazu i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych linii. Studium ze względu na skalę i specyfikę opracowania określa ogólnie te inwestycje jako niezbędne i planowane na obszarze Gminy. Studium wyznacza tereny stacji redukcyjnych gazu. Układ lokalnej sieci gazowej i elektrycznej winien być realizowany w oparciu o szczegółowe opracowania.
- Budowa i utrzymanie publicznego zaopatrzenia w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków. Studium wyznacza tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę, oczyszczalni ścieków oraz określa kierunki rozwoju infrastruktury.
- Budowa oraz utrzymanie obiektów służących ochronie środowiska, urządzeń służących redukcji przepływów i ochrony przed powodzią oraz urządzeń melioracji wodnej. Studium stwierdza, że tego typu inwestycje mogą wystąpić na obszarze Gminy w szczególności na terenie Kozienickiego Parku Krajobrazowego oraz w powiązaniu z ciekami wodnymi przepływającymi przez Gminę, rzekami: Zagożdżonką, Leniwą, Mirenką, Ostrownicą, Narutówką.
- Opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki. Dla realizacji tego celu, poprzez szeroko pojętą opiekę szczebla lokalnego i ponadlokalnego (wojewódzkiego, krajowego).
- Studium ustala, że inne cele publiczne potrzebne na obszarze Gminy, obecnie nie wskazane w Studium winny przede wszystkim być realizowane w ramach terenów przewidywanych do urbanizacji. Studium nie wyklucza jednak możliwości ich realizacji w innych terenach, w przypadkach uzasadnionych, pod warunkiem przeprowadzenia wymaganych prawem procedur formalnych. Przy podejmowaniu decyzji o realizacji inwestycji celu publicznego na obszarze Gminy należy brać pod uwagę w szczególności uwarunkowania wynikające z koniecznych analiz jej wyjątkowych walorów środowiskowych, przyrodniczo-krajobrazowych.²²

Do ważniejszych inwestycji na terenie gminy Pionki dla poprawy jakości środowiska zaliczane są przede wszystkim w zakresie ochrony zasobów wodnych i powietrza. Dotyczy to głównie : przebudowy i modernizacji infrastruktury drogowej, rozbudowy sieci gazowej, modernizacji i rozbudowy ujęć wody, modernizacji systemu ujęcia i oczyszczania ścieków. Inwestycje te przyczynią się przede wszystkim do wydłużenia sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej. Uporządkowanie działań związanych z ujęciem i odprowadzaniem ścieków wpłynie na poprawę jakości środowiska wodnego w gminie. Poprawi się także zaopatrzenie w wodę do celów pitnych. Natomiast rozbudowa sieci gazowej i modernizacja dróg ograniczy poziom szkodliwych emisji do powietrza atmosferycznego.

W przypadku dróg są to inwestycje wykazujące nieznaczne negatywne oddziaływanie na środowisko, jedynie w fazie realizacji prac drogowych. Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska w porównaniu ze stanem wcześniejszym. Ograniczeniu ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji. Usprawnienie płynności ruchu w sieci dróg może doprowadzić do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

²² Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pionki. 2014

Znaczącym zadaniem Gminy przy dofinansowaniu przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Warszawie są działania zmierzające do bezpiecznego usunięcia wyrobów zawierających azbest.

- **Oddziaływanie na środowisko ww. inwestycji na wszystkie formy ochrony przyrody - ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz.1651 z późn. zm.)**

Na terenie Gminy Pionki znajdują się:

- Kozienicki Park Krajobrazowy im. Profesora Ryszarda Zaręby wraz z otuliną
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - Ostoja Kozienicka (kod obszaru PLB140013)
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk - Puszcza Kozienicka (kod obszaru PLH 140035)
- Rezerваты przyrody
- Pomniki przyrody
- Użytki ekologiczne
- Stanowiska archeologiczne

– **Oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000**

Przeprowadzone wstępne analizy wykazały, że oddziaływania związane z realizacją poszczególnych działań określonych w Programie w odniesieniu do obszarów Natura 2000, są w zdecydowanej większości pozytywne. Możliwość wystąpienia oddziaływań o charakterze pozytywnym i negatywnym stwierdzono w odniesieniu do następujących działań:

- Budowa kanalizacji sanitarnej
- Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków
- Modernizacja / przebudowa dróg (wojewódzkiej, gminnych)
- Budowa sieci gazowej
- Budowa sieci wodociągowej
- Rozbudowa ujęć wody

Wykazane działania obok ewidentnych pośrednich oddziaływań pozytywnych, tj.: poprawa jakości powietrza, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (zmniejszenie zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych do wód powierzchniowych i podziemnych), charakteryzują się także możliwością wystąpienia oddziaływań negatywnych (z reguły o charakterze bezpośrednim związanym z koniecznością realizacji danych inwestycji w terenie). Możliwe oddziaływania negatywne dotyczyć mogą:

- oddziaływań polegających np. na bezpośrednim zajęciu (niszczeniu) danych siedlisk chronionych, fragmentacji siedlisk, zabijaniu chronionych organizmów w fazie budowy i eksploatacji (np. na skutek zderzeń z poruszającymi się po ciągach pojazdami) lub też utrudniających migrację,
- szeregu oddziaływań pośrednich (związanych z oddziaływaniem poprzez przekształcone komponenty środowiska) – np. zwiększenie emisji hałasu (odstraszenie zwierząt, utrudnienie w znalezieniu partnera), wpływu na szatę roślinną poprzez zwiększenie zanieczyszczenia powietrza,
- oddziaływań krótkoterminowych (także chwilowych) – związanych głównie z oddziaływaniem fazy budowy (zarówno w odniesieniu do oddziaływań bezpośrednich i pośrednich),

– oddziaływań długookresowych (także stałych) – związanych głównie z fazą eksploatacji danej drogi (także w odniesieniu do oddziaływań bezpośrednich i pośrednich)²³.

Zgodnie z zapisami art. 33. ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2016, poz. 2134 z późn.zm.) zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Na terenach chronionych wszelkie działania podporządkowane są ochronie przyrody, stąd z założenia eliminuje się na tych obszarach przedsięwzięcia mogące mieć znacząco negatywne oddziaływanie. W sytuacji lokalizacji planowanych przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Głównymi celami działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozienicka PLB140013 jest utrzymanie obecnej liczebności lub zwiększenie liczebności populacji gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w tym obszarze europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000²⁴.

Głównymi celami działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Kozienicka PLH140035 jest powstrzymanie procesów sukcesji – zarastania, utrzymanie otwartego charakteru siedlisk łąkowych, sprzyjanie procesom regeneracji grądów, utrzymanie odpowiednich warunków świetlnych i wilgotnościowych w łągach, utrzymanie powierzchni płatów wyżynnych jodłowych borów mieszanych, powstrzymanie sukcesji boru chrobotkowego w kierunku boru świeżego lub mieszanego²⁵.

Przystępując do planowania realizacji zadań inwestycyjnych związanych np. z modernizacją lub budową dróg, budową / modernizacją oczyszczalni ścieków, budową sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, należy zawsze uwzględniać ich wpływ na wartości przyrodnicze. W szczególności należy zwrócić uwagę na obszary cenne przyrodniczo, w tym pomniki przyrody.

Z tego względu, że prace w obrębie drogi wojewódzkiej i gminnych skupiają się na przebudowie i modernizacji istniejących ciągów drogowych, dlatego też wystąpienie negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 jest mało prawdopodobne. Ww. działania mają dość podobny charakter i związane są z realizacją liniowych inwestycji komunikacyjnych.

Ogólnie przeprowadzone w ramach opracowywania niniejszej Prognozy analizy wykazują, że realizacja przedmiotowego Programu nie będzie wpływała negatywnie o charakterze znaczącym, na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, które zlokalizowane są na terenie i w sąsiedztwie gminy Pionki, a także na integralność tych obszarów, jak również na spójność i integralność całej sieci Natura 2000.

– **Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć na Kozienickiego Parku Krajobrazowego im. Profesora Ryszarda Zaręby wraz z otuliną**

²³ Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.

²⁴ Plany zadań ochronnych w pigułce plany zadań ochronnych w pigułce na przykładzie obszarów Natura 2000 w województwie mazowieckim

²⁵ Plany zadań ochronnych w pigułce plany zadań ochronnych w pigułce na przykładzie obszarów Natura 2000 w województwie mazowieckim

Zgodnie z art. 16. 1. ustawy o ochronie przyrody park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. W parku krajobrazowym mogą być wprowadzone następujące zakazy m.in.; realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, oraz lokalizowania nowych obiektów budowlanych dla terenów: objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

W Rozporządzeniu nr 11 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 kwietnia 2005r. w sprawie Kozienskiego Parku Krajobrazowego im. Profesora Ryszarda Zaręby ustalone zostały szczególne cele ochrony Parku:

- zachowanie charakterystycznego lokalnego krajobrazu przyrodniczo-geograficznego Puszczy Kozienskiej, z bogatymi drzewostanami mającymi w dużej części charakter zbliżony do naturalnego tworzonymi między innymi przez występujące na granicy zasięgu jodłę, buk i jawor
- zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk cennych gatunków roślin i grzybów
- zachowanie cennych z punktu widzenia różnorodności biologicznej obszarów ekotonowych na pograniczu obszarów leśnych i nieleśnych, w tym zwłaszcza dolin rzecznych, mokradeł i łąk
- dążenie do uzyskania zgodności struktury ekosystemów leśnych (w tym składu gatunkowego drzewostanów) z uwarunkowaniami siedliskowymi.

Rozporządzenie wprowadza również szereg zakazów. Na terenie KPK, zakazuje się:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.),
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową,
 - utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych,
 - organizowania rajdów motorowych i samochodowych,

– używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Przeprowadzone wstępne analizy wykazały, że oddziaływania związane z realizacją poszczególnych działań określonych w Programie w odniesieniu do KPN jest analogiczny jak w przypadku oddziaływania na obszary Natura 2000, są w zdecydowanej większości pozytywne. Możliwość wystąpienia potencjalnego negatywnego oddziaływania na KPK dotyczy prac w obrębie drogi wojewódzkiej i gminnych, które skupiają się na przebudowie i modernizacji istniejących ciągów drogowych.

– **Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć na rezerwat przyrody**

Zgodnie z art. 13 ustawy o ochronie przyrody „Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi”. W rezerwach występuje szereg ograniczeń i zakazów – jedyną różnicą jest organ, który może zezwolić na realizację ew. inwestycji liniowej po wypełnieniu określonych warunków określonym nadleśnictwie zbiorowiska leśnego, rzadko spotykanych gatunków drzew – zwłaszcza na granicy swego zasięgu, stanowisk rzadkich gatunków roślinności krzewiastej i zielnej – zwłaszcza będącej pod ochroną, oraz ostoi unikalnych gatunków fauny. Aby ochronić określone gatunki fauny i flory należało utrzymać optymalną dla ich występowania sukcesję roślinną.

W rezerwach częściowych zagospodarowanie ich powinno się opierać na stworzeniu optymalnych warunków celem ochrony gatunków objętych ochroną rezerwatową.

Rezerваты przyrody - częściowe (Rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego: Nr 274 z dnia 12.12.2001 r., Nr 103 z dnia 11.02.2002 r. Nr 79 z dnia 11.09. 2002 r.) – to 15 obiektów na obszarze Kozienickiego Parku Krajobrazowego (KPK) o łącznej powierzchni 1267,92 ha, reprezentujące najcenniejsze i najbardziej naturalne ekosystemy o wyróżniających się walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Wszelkie prace, które byłyby wykonywane na terenie rezerwatów przyrody, powinny zostać uzgodnione z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska.

Przeprowadzone wstępne analizy wykazały, że oddziaływania związane z realizacją poszczególnych działań określonych w Programu w odniesieniu do rezerwatów jest analogiczne jak w przypadku oddziaływania na KPN i obszary Natura 2000.

Analizowany Program ma ogólny charakter i brak jest w nim danych dotyczących lokalizacji i zakresu planowanych inwestycji wynikających z poszczególnych działań, nie jest możliwe przeprowadzenie szczegółowej oceny oddziaływania na wymienione formy ochrony przyrody. Ocenę taką można będzie dopiero przeprowadzić na etapie przeprowadzenia oceny oddziaływania dla konkretnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, w ramach uzyskiwania niezbędnych decyzji administracyjnych.

– **Oddziaływanie na pozostałe formy ochrony przyrody**

Na podstawie zapisów ustawy o ochronie przyrody;

– „Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płyty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska

przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”;

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 221 Wojewody Mazowieckiego z dnia 10.07.2001 r. w sprawie w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych na terenie województwa mazowieckiego, na terenie KPK zostało wyznaczone 105 użytków ekologicznych, o łącznej powierzchni 335,84 ha, na które składają się: śródlądne bagna - tzw. "ługi" w różnym stopniu okresowo zalewane wodą i porośnięte roślinnością drzewiastą, krzewiastą lub zielną, oczka wodne – dawne nie użytkowane stawy i starorzecza, tereny zalewowe, torfowiska oraz nie użytkowane łąki i pastwiska często porośnięte samosiewami.

– „Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych”;

– „Pomnikami przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”.

W stosunku do pomników przyrody mogą być wprowadzone w szczególności następujące zakazy np.: niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, zaśmiecania terenu wokół obiektu.

Przeprowadzając analizy ogólne można ocenić, że realizacja analizowanego Programu (tak jak w przypadku pozostałych form ochrony przyrody) w zdecydowanej większości będzie pozytywnie oddziaływać na te formy ochrony (głównie poprzez oddziaływanie pośrednie). Określenie konkretnego oddziaływania możliwe będzie dopiero na etapie lokalnym (przy analizie oddziaływania na środowisko przeprowadzanej na potrzeby uzyskania stosownych decyzji administracyjnych).

– **Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć na gatunki zwierząt, roślin grzybów, objętych ochroną**

Wszystkie zadania wyznaczone w Programie służyć mają bezpośrednio poprawie stanu i jakości środowiska lub poprawie, jakości życia mieszkańców gminy Pionki. Niemniej, niektóre z nich stanowią źródło oddziaływań i ingerencji w środowisko.

Tabela 11. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na gatunki chronionych ptaków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej w Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) „Ostoja Kozienicka” występujące w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Kozienice²⁶

Nazwa	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie budowy	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie eksploatacji
Żuraw (<i>Grus grus</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

²⁶ Nadleśnictwo Kozienice 2017

Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Lerka (<i>Lullula arborea</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Zimorodek (<i>Albedo atthis</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Muchołówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Muchołówka mała (<i>Ficedula parva</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Remiz (<i>Remiz pendulinus</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Brzęczka (<i>Locustella luscinioides</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Jarzębatka (<i>Sylvia nisoria</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

Tabela 12. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych siedliska Przyrodnicze w Specjalny Obszar Ochrony (SOO) „Puszcza Kozienicka” występujące w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Kozienice²⁷

Nazwa siedliska	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na siedlisko w fazie budowy	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na siedlisko w fazie eksploatacji
9170 – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
91D0 – Bory i lasy bagienne - C	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
91E0 – Łęgi olszowe, olszowo-jesionowe i jesionowe - A	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe - B	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
91P0 – Wyżynny jodłowy bór mieszany- A	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

Tabela 13. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki zwierząt Zał. II Dyrektywy Siedliskowej „Puszcza Kozienicka” występujące w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Kozienice²⁸

Nazwa siedliska	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na siedlisko w fazie budowy	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na siedlisko w fazie eksploatacji
Zatoczek łamliwy (<i>Anisus vorticalus</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

²⁷ Nadleśnictwo Kozienice 2017

²⁸ Nadleśnictwo Kozienice 2017

Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Czerwończyk fioletek (<i>Lycaena helle</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

Tabela 14. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na gatunki chronionych mszaków, porostów, grzybów²⁹

Nazwa	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie budowy	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie eksploatacji
Bielistka siwa <i>Leucobryum glaucum</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Brodawkowiec czysty <i>Pseudoscleropodium purum</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Torfowiec <i>Sphagnum spp.</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Widłoząb kędzierzawy <i>Dicranum polystyum</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Widłoząb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Trzonecznica rdzawa <i>Chaenotheca ferruginea</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Mąkla tarniowa <i>Everinia prunastri</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Mąklik otrębiasty <i>Pseudeverina furfuracea</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Rzędnica pospolita <i>Acrocordia gemmata</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Plamica filcowata <i>Arthonia byssacea</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Trzonecznica zielonawa <i>Chaenotheca phaeocephala</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Trzonecznica łuseczkowata <i>Chaenotheca trichialis</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Plamica ponura <i>Arthonia vinosa</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Plamica jasna <i>Arthothelium ruanum</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Kropnica żółtawa <i>Bacidia rubella</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Trzonecznica łuseczkowata <i>Chaenotheca trichialis</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Trzonecznica naga <i>Chaenotheca xyloxena</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania

²⁹ Nadleśnictwo Kozienice 2017

Złociszek jaskrawy <i>Chrysothrix candelaris</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Żółtnica chropowata <i>Flavoparmelia caperata</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Literak właściwy <i>Graphis scripta</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Pustulka rurkowata <i>Hypogymnia tubulosa</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Misecznica wytworna <i>Lecanora intumescens</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Ochrost pyszny <i>Ochrolechia androgyna</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Pismaczek rudawy <i>Opegrapha rufescens</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Pismaczek zmienny <i>Opegrapha varia</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Otwornica szkarłatna <i>Pertusaria coccodes</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Plucnik modry <i>Platismatia glauca</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Biedronecznik zmienny <i>Punctelia subrudecta</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Odnożyca <i>Ramalina farinacea</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania
Odnożyca <i>Ramalina polinaria</i>	Oddziaływanie możliwe	Brak oddziaływania

Tabela 15. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki roślin naczyniowych³⁰

Nazwa	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie budowy	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie eksploatacji
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Widłak <i>Lycopodium spp</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Wawrzynek wilczełyko <i>Daphne mezereum</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

Tabela 16. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki płazów³¹

Nazwa	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie budowy	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie eksploatacji
Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

³⁰ Nadleśnictwo Kozienice 2017

³¹ Nadleśnictwo Kozienice 2017

Tabela 17. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki gadów³²

Nazwa	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie budowy	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie eksploatacji
Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

Tabela 18. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki mięczaków i owadów³³

Nazwa	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie budowy	Oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych w fazie eksploatacji
Mięczaki		
Zatoczek łamliwy <i>Anisus vorticulus</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Owady		
Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Zgniotek cynbrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Zalotka białoczarna <i>Leucorrhinia albifrons</i>	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania

Z uwagi na konieczność podjęcia pewnych działań inwestycyjnych następuje przekształcenie środowiska, a przez to negatywne oddziaływanie na zwierzęta. Dodatkowo niekorzystnie na zwierzęta wpływa faza budowy (hałas, penetracja ludzka, zabijanie zwierząt poprzez pracę sprzętu budowlanego lub w powstałych na placu budowy pułapkach antropogenicznych). Są to głównie oddziaływania bezpośrednie, krótkotrwałe i średnioterminowe, które można skutecznie minimalizować. Inną grupą oddziaływań jest świadome podejmowanie działań w kierunku poprawy warunków środowiskowych lub ochrony cennych gatunków. Z kolei oddziaływania pozytywne (poza pewnymi wyjątkami, jak np. modernizacja istniejących dróg), mają charakter pozytywny i wiążą się z poprawą warunków życia zwierząt lub ograniczania wystąpienia zagrożeń dla środowiska³⁴.

Na podstawie powyższego należy uznać, że ostateczne skutki środowiskowe podejmowanych działań będą zależne m.in. od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych. Na etapie budowy realizacja prawie wszystkich zadań może w pewnym zakresie oddziaływać na środowisko, jednak nie powinno to być oddziaływanie znaczące.

Biorąc jednak pod uwagę, szereg oddziaływań pozytywnych związanych z realizacją przedmiotowego dokumentu powodujących przede wszystkim poprawę warunków vegetacji

³² Nadleśnictwo Kozienice 2017

³³ Nadleśnictwo Kozienice 2017

³⁴ Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.

roślin i grzybów, cały Program należy ocenić pozytywnie w kontekście oddziaływania na roślinność, a także zwierzęta.

– **Oddziaływanie na różnorodność biologiczną**

Pod pojęciem różnorodności biologicznej rozumie się zgodnie z ustawą o ochronie przyrody „zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów”. Opierając się także na innych funkcjonujących w literaturze definicjach (nieco szerzej traktujących poziom ponadgatunkowy) przyjmuje się, że różnorodność biologiczna oznacza „zmiennosć wewnątrzgatunkową (bogactwo puli genowej) wszystkich żyjących populacji, międzygatunkową (skład gatunków) oraz ponadgatunkową (różnorodność ekosystemów i krajobrazów)”.

Dominujące znaczenie dla różnorodności biologicznej na terenie gminy ma ekosystem leśny. Lasy pomimo znaczących przekształceń nadal zachowują duży stopień naturalności, cechują się znacznym zróżnicowaniem siedlisk i są ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt, a także stanowią ważne ogniwo spajające inne ekosystemy i znacząco wpływają na ich stan, w tym również poprzez kształtowanie bilansu wodnego. W dużej mierze ten ekosystem jest objęty na terenie gminy różnymi formami ochrony

W przypadku realizacji zaplanowanych inwestycji na terenach cennych przyrodniczo, w tym rewitalizacji terenów zielonych, należy szczegółowo rozważyć wszystkie oddziaływania.

Oddziaływanie na bioróżnorodność w odniesieniu do analizowanego Programu stanowi kompilację opisywanych we wcześniejszych punktach oddziaływań na zwierzęta i rośliny jak również na formy ochrony przyrody. Biorąc pod uwagę, że przeprowadzone wcześniej analizy wykazały, że realizacja przedmiotowego dokumentu będzie generalnie wpływała pozytywnie na zwierzęta i rośliny jak i formy ochrony przyrody stwierdzić należy, że pozytywnie oddziaływała będzie na bioróżnorodność.³⁵

– **Oddziaływanie na wodę**

Ochrona zasobów wód na analizowanym terenie jest tym ważniejsza, że na terenie gminy zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych. Eksploatacja ujęć wód powinna być prowadzona zgodnie z obowiązującymi pozwoleniami wodnoprawnymi. W zakresie gospodarki ściekowej zadaniami jest dalsza rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków. Za znaczącą w zakresie gospodarki wodnej należy uznać rozbudowę sieci wodociągowej i ujęć wody dla zwiększenia dostępu do sieci oraz ilości ujmowanej wody.

Zagrożeniem dla wód może być każdy rodzaj zabudowy bez właściwie zaprojektowanej i eksploatowanej infrastruktury. Może być nim także rozwijająca się turystyka i rekreacja, co wiąże się z wykorzystaniem cieków i zbiorników wodnych. Może zachodzić zagrożenie dla naturalnych brzegów cieków oraz okolicznych terenów ze względu na dużą penetrację turystyczną tych terenów.

Określone w POŚ przedsięwzięcia w zakresie ochrony wód będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, mimo możliwych negatywnych oddziaływań, które mogą wystąpić na mniejszą skalę, występować raczej lokalnie, w krótkiej skali czasowej. Przedsięwzięcia w zakresie budowy i modernizacji infrastruktury komunalnej są niewątpliwie proekologiczne i służą ochronie zasobów wód.

Ze względu na to, że Gmina Pionki znajduje się w granicach obszarów Natura 2000, które związane są z wodami powierzchniowymi, konieczna jest szczególna ochrona tego zasobu środowiska. Wszelkie działania należy prowadzić tak, aby nie naruszać i nie zmieniać stosunków wodnych panujących na tym terenie, gdyż mogłoby to negatywnie wpłynąć na siedliska i gatunki chronione obszarów Natura 2000.

Analizując oddziaływanie na wody uwzględniano (łącznie) zarówno wody podziemne, jak i powierzchniowe, w odniesieniu do dwóch głównych aspektów: wpływu na ich jakość jak i na zasoby. Przeprowadzone analizy wykazały, że działania przewidziane do realizacji w ramach Programu w szczególności poprzez rozbudowę systemu ujęcia i oczyszczania ścieków, a także zaopatrzenia w wodę do celów pitnych, mają zdecydowanie pozytywne oddziaływanie na ten komponent środowiska.

– **Oddziaływanie na powietrze i klimat**

Analiza oddziaływań czynników realizacji postanowień przedmiotowego dokumentu w odniesieniu do jakości powietrza i klimatu generalnie wskazuje na zdecydowane pozytywne oddziaływania, poprzez ograniczenie emisji liniowej, obszarowej i punktowej zanieczyszczeń do atmosfery. Ponieważ realizacja poszczególnych działań ujętych w Programie powinna powodować poprawę jakości powietrza (szczególnie w odniesieniu do zanieczyszczeń pochodzących ze spalania kopalnych paliw energetycznych) między innymi dwutlenku węgla i innych gazów, które uznawane są za cieplarniane – pośrednio pozytywnie będą wpływać na klimat.

Podstawowymi emitentami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy jest emisja niska z zabudowy oraz emisja ze źródeł komunikacyjnych. W ramach proj. POŚ zakładana jest modernizacja dróg (wojewódzkiej i gminnych), rozbudowa sieci gazowej i budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej, które wpłyną na ograniczenie emisji liniowej i niskiej. Pozytywny wpływ będzie mieć także popularyzacja odnawialnych źródeł energii, a także szerzenie wiedzy ekologicznej na wszystkich poziomach edukacji.

Przy ocenie oddziaływania ciągów komunikacyjnych na środowisko należy przede wszystkim przeanalizować ich wpływ na zdrowie ludzi oraz zabudowę mieszkaniową pod kątem emisji zanieczyszczeń oraz hałasu. Wpływ realizacji zapisów projektu Programu na powietrze i klimat należy uznać za pozytywny.

– **Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i krajobraz**

Analizowane w niniejszej Prognozie działania w zdecydowanej większości wywierają pozytywny wpływ na zachowanie powierzchni ziemi w odpowiednim stanie, a także krajobrazu. W większości są to działania o charakterze pośrednim. Nie brakuje jednak oddziaływań bezpośrednich.

Na ogół taki charakter oddziaływań związany jest z faktem, że dane działanie wymaga podjęcia działań inwestycyjnych, których realizacja spowoduje przekształcenie w miejscu ich lokalizacji powierzchni ziemi pozytywne efekty (np. ograniczenia zanieczyszczenia powierzchni ziemi poprzez poprawę jakości powietrza, likwidację „dzikich” wysypisk). Największa ingerencja w strukturę ukształtowania terenu nastąpią podczas prac budowlanych związanych z powstawaniem infrastruktury technicznej, sieci komunikacyjnej. Tego typu zmiany są związane z realizacją każdego rodzaju inwestycji budowlanych, uznaje się je więc za nieuniknione w procesie zagospodarowania i postępującej urbanizacji. Pozytywny wpływ będzie również związany, a także upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej. Negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi i krajobraz będzie związane z

przebudową dróg, rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a zatem będzie miało charakter krótkotrwały i lokalny i ustąpi po zakończeniu prac budowlanych.

Przywrócenie terenów zanieczyszczonych bądź zdegradowanych powinno pozytywnie wpłynąć zarówno na powierzchnię ziemi, gleby, stosunki wodne, szatę roślinną i faunę oraz na krajobraz.

– **Oddziaływanie na ludzi**

Pozytywne oddziaływania na zdrowie człowieka będą związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego. Pozytywny wpływ na zdrowie i poprawę jakości życia mieszkańców gminy będzie miała realizacja działań z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego, gospodarki wodno – ściekowej i gospodarki odpadami. Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Zdecydowanie pozytywne i w dużej mierze bezpośrednio oddziaływanie na zdrowie i jakość życia człowieka będą miały działania z zakresu: przebudowy infrastruktury drogowej oraz budowy kanalizacji sanitarnej, budowy / modernizacji oczyszczalni ścieków. Na zdrowie ludzi pozytywnie wpłyną również działania polegające na likwidacji wyrobów zawierających azbest, który jest przyczyną pylicy azbestowej i nowotworów.

Wpływ zapisów projektu Programu na ludzi, zarówno w krótkim, jak też w długim okresie czasu należy uznać za dodatni.

– **Oddziaływanie na zasoby naturalne**

W odniesieniu do zasobów geologicznych w Prognozie wykazano szereg działań (szczególnie w odniesieniu do ochrony jakości powietrza), powodujących wystąpienie oddziaływań pośrednich (i wtórnych), które w efekcie doprowadzić mogą do ograniczenia zapotrzebowania na standardowe energetyczne surowce kopalne. Nie bez znaczenia pozostaje pozytywne oddziaływanie na zasoby naturalne które jest związane z realizacją obowiązku oszczędności energii przez jednostki sektora publicznego. Realizacja postanowień analizowanego dokumentu będzie miała pozytywny wpływ na ochronę zasobów naturalnych.

– **Oddziaływanie na zabytki**

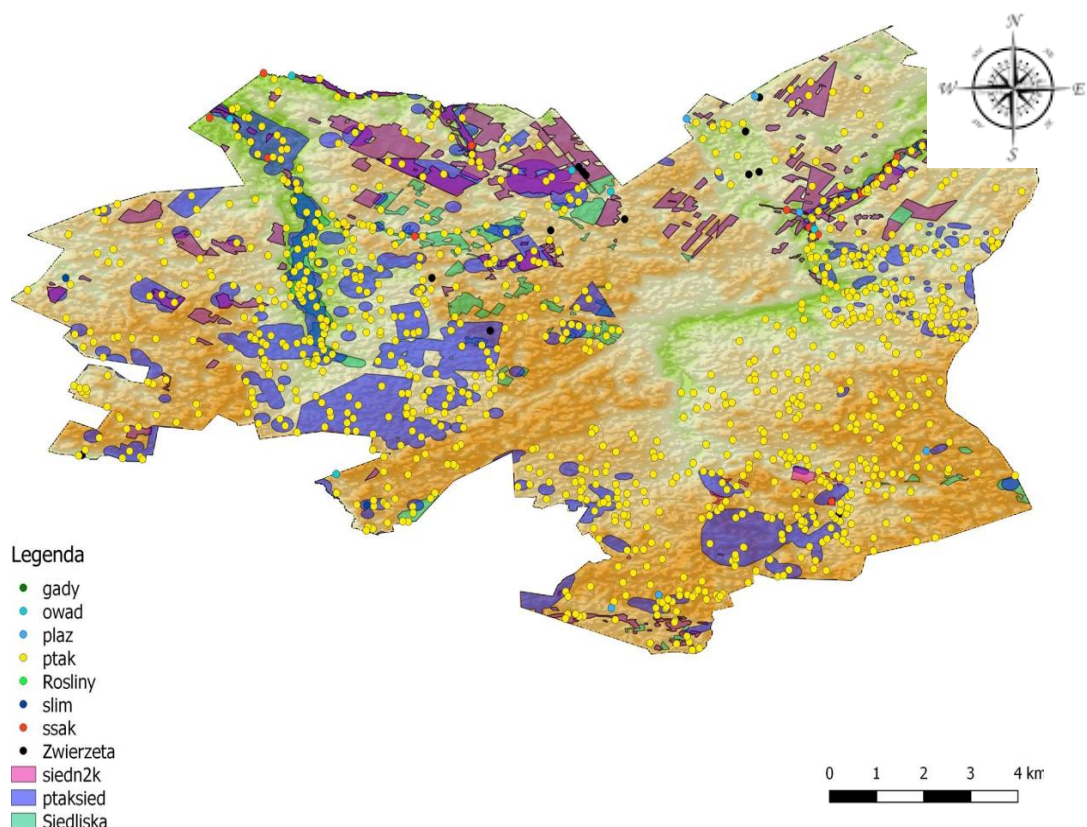
Wszelkie prace budowlane polegające na remontach i konserwacji powinny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Ochrona zabytków powinna być szczegółowo określona na poziomie MPZP (Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego).

Analiza zapisów Programu przy uwzględnieniu wykazała, że jego realizacja będzie miała ogólnie pozytywny wpływ na zabytki. W szczególności wpływ ten związany jest z oddziaływaniami pośrednimi związanymi z zakładaną poprawą jakości powietrza.

– **Oddziaływanie na dobra materialne**

Oddziaływanie takie w ocenie subiektywnej może mieć analogiczny charakter (konieczne będzie poczynienie pewnych inwestycji, które w efekcie mogą przynieść korzyści w układzie długookresowym). Pozytywne oddziaływanie na dobra materialne będzie wywierać działania zakładające wprowadzanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zapisów, które zakazywać będą prowadzenia określonych typów działalności (lokowania określonego typu budynków, instalacji) na różnych terenach.

Budowa i modernizacja dróg umożliwi łatwiejszy dostęp do zabytków kultury i historii, a także miejsc wykorzystywanych do celów turystycznych na terenie gminy. Ponadto rozwijanie obszarów zieleni poprawi wygląd estetyczny jednostki. Nie przewiduje się znaczącego wpływu realizacji Programu na dobra materialne.

Rysunek 7. Występowanie chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenie gminy Pionki ³⁶

– **Przewidywane oddziaływanie POŚ na spójność i integralność obszarów Natura 2000**

Spójność wewnętrzna obszaru, wyrażająca się m.in. w zachowaniu siedlisk właściwych dla tych gatunków, zabezpieczeniu okresów lęgów i wychowu młodych, a także ochronie elementów środowiska powiązanych z wyżej wymienionymi gatunkami, będzie zachowana.

Program w swych zapisach w żaden sposób nie narusza również spójności zewnętrznej polegającej na ingerencji w elementy środowiska mające znaczenie dla funkcjonowania populacji gatunków również poza obszarem Natura 2000.

Przez integralność obszaru rozumie się spójność wewnętrzną i zewnętrzną obszaru, a więc trwałość zachowania celów ochrony, dla których wyznaczono obszar. Celem ochrony obszarów Natura 2000 jest zachowanie we właściwym stanie ochrony zbiorowisk leśnych. Jak wykazano wcześniej planowane w Programie przedsięwzięcia inwestycyjne nie wpłyną znacząco negatywnie.

8. Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu POŚ dla Gminy Pionki

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach proj. POŚ, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko na etapie budowy zaliczane są w zakresie infrastruktury: wodno-

³⁶ RDOŚ 2017

ściekowej - kanalizacja sanitarna, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, a także w fazie realizacji i eksploatacji dróg.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Trasa przebiegu sieci kanalizacyjnej zostanie uzgodniona w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody w zakresie zminimalizowania oddziaływania w czasie prowadzenia robót i stosowania zabezpieczeń czasie eksploatacji.

Wpływ realizacji zadania związanego z rozbudową oczyszczalni ścieków nie będzie w znaczący sposób oddziaływało na środowisko.

Budowa, a także modernizacja dróg pod kątem zmiany nawierzchni wpłynie na zmniejszenie emisji hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery. Prawidłowe wykonawstwo wszystkich robót pozwoli na uniknięcie niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Zmniejszenie zużycia paliw przyczyni się do zmniejszenia szkodliwych emisji trafiających do atmosfery w wyniku ich spalania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z bioróżnorodnością,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- stosowanie maszyn i urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Ważnym zagadnieniem są problemy związane z finansowymi możliwościami realizacji zadań. Stopień realizacji Programu będzie uwarunkowany wykorzystaniem uzyskanych i posiadanych środków finansowych przez samorząd gminy.

9. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie POŚ dla Gminy Pionki

Większość zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach proj. POŚ wykazuje pozytywny wpływ na środowisko, a proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument przedstawia ogólne propozycje przedsięwzięć i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań w ramach proj. POŚ silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tj. obszarów wrażliwych, dlatego w przypadku budowy nowych dróg należy rozważyć warianty alternatywne, tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważyć: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne, czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. Wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie

zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

Realizacja zadań w zakładanych ramach czasowych będzie uzależniona od pozyskania środków zewnętrznych (pomocowych).

10. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu POŚ

Podstawowym założeniem proj. POS jest uzyskanie stałej i zauważalnej poprawy, jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego. W przypadku braku jego realizacji lub realizacji częściowej założone w Programie cele nie zostaną osiągnięte, a w konsekwencji może nastąpić pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego w regionie. Poniżej przedstawiono potencjalne zmiany, jakie mogłyby mieć miejsce w przypadku braku realizacji ustaleń Programu, w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji proj. POŚ:

- pogorszenie, jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków i brakiem systemu ich odprowadzania,
- zmniejszanie się zasobów wodnych,
- zwiększone zagrożenie suszą glebową,
- postępująca degradacja gleb,
- degradacja walorów krajobrazu,
- pogorszenie, jakości powietrza,
- zwiększającą się liczbą mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu,
- wzrost zużycia surowców i wody,
- pogorszenie, jakości życia mieszkańców.

Brak realizacji POŚ przyczyniać się będzie do występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości powietrza, jakości wód podziemnych i powierzchniowych, hałasu, gospodarki odpadami, wydobywania zasobów naturalnych, oraz jakości gleb użytkowanych rolniczo.

W przypadku, gdy proj. POŚ dla Gminy Pionki nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska będzie wzrastać. Realizacja proj. POŚ jest niezbędna.

11. Niedostatki i braki materiałów utrudniające ocenę szkodliwego oddziaływania na środowisko ustaleń projektowanego dokumentu

W trakcie opracowywania Prognozy napotkano na trudności wynikające z luk we współczesnej wiedzy. Pewne utrudnienia stwarzał także brak najnowszych materiałów statystycznych i brak jest szczegółowych informacji na temat lokalizacji i zakresu przedsięwzięć.

12. Metody wykorzystane przy opracowaniu Prognozy

Ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzono według następującego schematu: określenie zagadnień oceny oddziaływania na środowisko

identyfikacja stanu elementów środowiska, potencjalnie wrażliwych na zmiany w wyniku realizacji projektu POŚ

identyfikacja kierunków działań, które mogą wpłynąć na stan środowiska

↓

sporządzenie matrycy przedstawiającej w skondensowanej postaci obszary zależności w rozbiciu na poszczególne jego komponenty.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Ochrony Środowiska, została opracowana na podstawie zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano również informacje udostępnione przez WIOŚ w Warszawie, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Urząd Gminy Pionki, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych i in., a także posiadaną wiedzę i doświadczenia w zakresie ocen oddziaływania na środowisko.

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami na terenie Gminy, a także proponowane kierunki działań w tym zakresie.

Ponadto w Prognozie oceny oddziaływania na środowisko przeanalizowano zawarte w proj. POŚ strategiczne kierunki działań przyjętych w innych dokumentach zarówno na poziomie krajowym, wojewódzkim jak i powiatowym.

13. Metody analizy realizacji postanowień projektu POŚ

Projekt POŚ dla Gminy Pionki określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W ramach każdego priorytetu zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku. Dla każdego wskaźnika określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Ocena realizacji Programu na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie, co dwa lata.

W ramach prac nad Prognozą dokonano ich oceny i weryfikacji. Zamieszczone w Programie propozycje wskaźników monitorowania ich realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku jego realizacji.

14. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Gmina Pionki nie jest położona w obszarze przygranicznym, a realizacja proj. POŚ nie tworzy żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach proj. POS ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja proj. POS nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki, została opracowana zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, a także ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze regionu.

Zakres merytoryczny prognozy wynika z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Celem Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania proj. „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi. Przyjęto średniookresowe cele dotyczące poszczególnych komponentów środowiska. Do każdego z celów przyporządkowane zostały kierunki interwencji zmierzające do osiągnięcia postawionych celów. Dla osiągnięcia wyznaczonych celów wskazano zadania prowadzące do ich realizacji.

Ocena stanu środowiska na terenie gminy Pionki pozwoliła wskazać następujące problemy ochrony środowiska:

- znacząca emisja niska z gospodarstw domowych,
- stan techniczny dróg na terenie gminy wymagający poprawy,
- potrzeba rozwoju sieci kanalizacyjnej,
- pozostawanie nieusuniętych wyrobów azbestowych.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie gminy znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych zadań w projekcie POŚ dla Gminy Pionki.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w proj. POŚ zadań na następujące elementy: obszary Natura 2000, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi i gleby, przyrodę i krajobraz.

Określono, czy oddziaływanie to może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy obojętny na poszczególne elementy. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Potencjalne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji:

- budową przyłączy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej do obiektów,
- usuwaniem azbestu z obiektów i instalacji budowlanych,
- przebudową dróg,

Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w Programie bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji. W przypadku realizacji zaplanowanych inwestycji na terenach cennych przyrodniczo, należy szczegółowo rozważyć wszystkie oddziaływania.

Realizacja żadnego z proponowanych działań nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko. Wśród zadań ujętych w projekcie POS nie ma inwestycji mogących powodować większe zagrożenie dla środowiska, gdyż suma korzyści z ich realizacji przekracza jednak zdecydowanie potencjalne zagrożenie. W sytuacji, gdy większość Prognozy oddziaływania na środowisko proj. „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024”, ma pozytywny wpływ na środowisko, proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia.

Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

W przypadku, gdy proj. POŚ dla Gminy Pionki nie zostanie wdrożony prowadzić to może do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska, co negatywnie wpływać będzie na zdrowie mieszkańców, a także przyczyni się do degradacji zasobów przyrodniczych.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich założonych kierunków działań w proj. POŚ pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużycia zasobów środowiskowych.

16. Spis materiałów źródłowych

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 (aktualizacja). Warszawa 2013
- Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 roku
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Warszawa 2013.
- Program zwiększania lesistości dla województwa Mazowieckiego do roku 2020. Warszawa. 2007
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Warszawa 2013.
- **Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 roku. Warszawa 2017**
- projekt Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2016-2021 z uwzględnieniem perspektywy 2022-2027
- Program malej retencji województwa mazowieckiego. Tom I. Sejmik Województwa Mazowieckiego. Warszawa. 2008
- Program możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla województwa mazowieckiego. Sejm Województwa Mazowieckiego. Warszawa. 2006
- Natura 2000 – Europejska sieć ekologiczna, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2002.
- Monitoring pól elektromagnetycznych w 2015 roku. WIOŚ. 2015
- Monitoring wód 2010 - 2015 roku. WIOŚ. Warszawa 2015
- Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu radomskiego do 2020 roku. 2008. Radom
- Strategia Rozwoju Gminy Pionki na lata 2004 – 2015. 2004
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego. 2003
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pionki na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2017. 2010
- Główny Urząd Statystyczny <http://www.stat.gov.pl/urzeddy/warsz/index.htm>
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pionki. 2014
- Plany zadań ochronnych w pigułce plany zadań ochronnych w pigułce na przykładzie obszarów Natura 2000 w województwie mazowieckim.
- Strategiczna ocena oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary natura 2000 dla Nadleśnictwa Kozienice. 2011
- Kleczkowski AS. 1990. Mapy obszarów Głównych Zbiorników Wód. Podziemnych – GZWP w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Wyd. AGH. Kraków.
- <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/>
- <http://kpk.przyroda.org/>
- <http://warszawa.rdos.gov.pl>
- <http://geoportal.pgi.gov.pl>
- Informacje pozyskane ze stron internetowych oraz przekazane przez Urząd Gminy

17. Spis tabel

Tabela 1. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Pionki	7
Tabela 2. Wykaz obiektów mogących pogorszyć stan środowiska na terenie gminy Pionki...	9
Tabela 3. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Pionki.....	17
Tabela 4. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Pionki	25
Tabela 5. Klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia	29
Tabela 6. Wynikowe klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin ...	29
Tabela 7. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków	31
Tabela 8. Wykaz obiektów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską	32
Tabela 9. Lista przedsięwzięć priorytetowych Gminy Pionki na lata 2017 – 2024	35
Tabela 10. Matryca wpływów zagadnień na poszczególne elementy ochrony środowiska ...	36
Tabela 11. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na gatunki chronionych ptaków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej w Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) „Ostoja Kozienicka” występujące w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Kozienice	43
Tabela 12. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych siedliska Przyrodnicze w Specjalny Obszar Ochrony (SOO) „Puszcza Kozienicka” występujące w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Kozienice.....	44
Tabela 13. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki zwierząt Zał. II Dyrektywy Siedliskowej „Puszcza Kozienicka” występujące w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Kozienice	44
Tabela 14. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na gatunki chronionych mszaków, porostów, grzybów	45
Tabela 15. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki roślin naczyniowych	46
Tabela 16. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki płazów	46
Tabela 17. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki gadów	47
Tabela 18. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć inwestycyjnych na chronione gatunki mięczaków i owadów.....	47

18. Spis rysunków

Rysunek 1. Występowanie Kozienickiego Parku Krajobrazowego im. Profesora Ryszarda Zaręby wraz z otuliną na terenie gminy Pionki.....	10
Rysunek 2. Występowanie Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - Ostoja Kozienicka na terenie gminy Pionki	12
Rysunek 3. Występowanie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk - Puszcza Kozienicka na terenie gminy Pionki.	13
Rysunek 4. Lokalizacja rezerwatów przyrody na terenie gminy Pionki.....	15
Rysunek 5. Lokalizacja użytków ekologicznych na terenie gminy Pionki	16
Rysunek 6. Lokalizacja pomników przyrody na terenie gminy Pionki.....	16
Rysunek 7. Występowanie chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenie gminy Pionki	52

Załącznik 1 Oświadczenie wykonawcy prognozy